

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celote no v Ju-
oslaviji 90 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp peti-vrsta
maloglasni po 1 50
in 2 D, večji oglasni
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 / Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Politika in demagogija.

Politike, katere ne vodi etika,
ne smemo gojiti!

Dr. Adlešič v ljub. obl. skupščini.

Stalna fraza, ki jo čuje človek na vsak korak, je, da je politika — vlačuga. Ta cenena modrost je prešla že tako v meso in kri velikega dela ljudstva, da bi bilo vendarle dobro enkrat vprašati se, odkod ta rečenica. Vsak za silo pismen človek mora namreč vedeti, da je politika le praktično izvrševanje gotovih del v imenu in v korist organizirane skupnosti, torej velevažno produktivno delo, h kateremu bi morali biti pozvani le najboljši iz družbe. Čim bolj napredujeta kultura in civilizacija, tem tesnejši in važnejši postajajo za vsakega posameznika odnosi do njegovega sosedu, do bližnjega, zato ima politika tudi vedno širši in vedno intenzivnejši delokrog. Že danes n. pr. vidimo, da vpliva politika na vsak naš korak, na vsako naše dejanje in v prav znatni meri sploh na vso našo življensko usodo.

Odkod torej oni stalni, defetistični in deprimirajoči refren povprečnega državljana, da je politika — vlačuga? Odgovor menda ni pretežak. Od oblik tekmovanja med posameznimi političnimi strankami! Če je politika praktično izvrševanje gotovih funkcij v imenu in v korist celokupnosti, bi bilo logično, da bi morala biti ta tekma najplemenitejša, ker bi morali tekmovati med seboj le najboljši nazori za prvenstvo in uveljavljanje.

Zaj nam praktično vsakdanje življenje v tem pogledu kaže ravno obratno, kajti oblike političnega boja se ne uveljavljajo v tej smeri, da bi se proti dobremu nazoru postavil boljši, temveč da se s sumničanjem in blatenjem skuša uničiti nositelja nasprotnega nazora, čeprav smo na tihem prepričani, da je ta nazor pravilen. Uničili je treba nasprotno politično skupnost, t. j. politične stranke, pa naj zastopajo kakršnakoli načela in sicer uničiti za vsako ceno, s kakršnimikoli sredstvi!

Ta nazor se je uveljavil v politiki zadnja desetletja pod vplivom svobodomiselstva, zlasti materijalizma, ki ne pozna drugih kriterijev in drugih etičnih principov kot le lasten — trebuh. Ne moremo se tedaj čuditi, če je tudi slovenskemu svobodomiselnemu vseh branž in nians od framasonike SDS preko limonadarske SKS do surovih socialistov taka oblika političnega boja in uveljavljanja samoposebi umevna.

To nam zlasti drastično dokazujejo dogodki zadnjih dni. V Beogradu se obravnava vprašanje izenačenja davkov in na dnevnem redu je vprašanje dohodnine. Teoretično je dohodnina pravična oblika davka, dočim bi bilo pri nas praktično proti njej tudi jako mnogo tehtnih pomislekov. Cela leta sta sedela v vladi Pribičević in Radič, a nikoli ni nobenemu izmed njiju prišlo niti na misel, da bi zahtevala njeno odpravo, ker jo občutijo le prečani, šele prejšnji teden se jima je zasvetilo, da bi bilo mogoče z njo sija no slepiti politične analfabete, zato sta vrgla v javnost zahtevo, da jo je treba že za predstoječe praznike odpraviti. Računala sta seveda s tem, da njiju verniki in razni drugi analfabeti ne bodo pomislili, da bi se s tem državni dohodki znatno znižali, kar bi bilo seveda treba paralelizirati s povišanjem drugih davkov. V parlamentu te zahteve sploh ni vzel nihče resno, a vzemimo, da bi vlada pristala na to zahtevo in zato seveda povečala druge davščine, kakšen huronski krik bi zagnala oba ta dva »ljudska voditelja«.

Ali vzemimo drug še evidentnejši slučaj. V dosedanjih sejah ljubljanske oblastne skupščine so stali poslanci SDS na ducate predlogov, katerih uresničenje bi stalo ston milijonske vsote, a ko je finančni odsek obravnaval izvršitev le najnujnejših del in določil zanje seveda primerne izdatke, ki bi naj jih krili tudi tozadavni dohodki v obliki davščin, je izjavil ravno oni poslanec SDS, ki je stavljal najdražje zahteve, da je principiarno proti vsakemu dohodku ljubljanske oblasti! Tu zastaja človeku sapa in ne ve, ali bi se čudil bolj volivcem, ki so tega moža izvolili v važno javno korporacijo ali pa stranki, ki ga je kandidirala.

Samo dva slučaja iz zadnjih volitev smo navedli, lahko bi jih pa našli še na ducate, a že ta dva kričeče kažeta, kaj in kje je vzrok, da se v naši javnosti širi nazor, da je politika — vlačuga. Da, taka politika, ki se izživlja v sami golj demagogiji najordinarnejše vrste, je res vlačuga. Ker pa to sploh ni nikaka politika, temveč zgolj zavestno varanje javnosti,

Dohodnina za celo državo v principu odpravljena.

Energičen obračun dr. Kulovca z demagogijo opozicije.

r Beograd, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji davčnega odbora je izjavil predsednik odbora Sečerov, da je vlada sklenila izpustiti iz proračunskega predloga davek na osebno dohodnino in izenačiti neposredne davke. Zato odbor ne bo razpravljal o onih členih, ki govorijo o osebni dohodnini. Samostojni demokrat Svetislav Popović je nato zopet zagovarjal znani predlog seljačko-demokratske koalicije, in sicer na mnogo milejši in obzirnejši način, kakor zadnjič.

Njemu je odgovarjal

Dr. Kulovec.

sledeče: S tem, da je vlada umaknila svoj predlog o davku na osebno dohodnino, je davek na osebno dohodnino načelno odpravljen iz našega davčnega sistema. V načelu je s tem sklenjeno, da davek na osebno dohodnino tudi v prečanskih krajih ne more eksistirati.

Vprašanja pa, ki so v direktni zvezi z že izglasovanim budžetnim predlogom, spadajo v finančni odbor. Zato se mora tudi Popovičev predlog izročiti finančnemu odboru.

Govornik izjavlja, da je vladna večina mnenja, da je treba osebno dohodnino, kjer obstoja, omiliti in jo še pred uveljavljenjem novega davčnega zakona odpraviti. Vladna večina hoče izvesti izenačenje davčnega sistema in s tem tudi plačevanje davkov v celi državi. Zato je vladna večina priznala predlogu za izenačenje davkov nujnost. Čim hitreje se bo delalo, kar je v prvi vrsti odvisno od opozicije, tem hitreje bo predlog uzakonjen.

Govornik je mišljenja, da mora tisti, ki hoče biti na vladi, imeti vsaj toliko hrabrosti, da prevzame hase odgovornost tudi za potrebe države in ljudstva. Ali niso bili samostojni demokrati, v katerih imenu govori g. Popović, in se s toplimi besedami zavzema za izenačenje davkov, celih 56 mesecev na vladi? Ravno tako so tudi radičevci sedeli na vladnih stol-

Jačova akcija g. Pribičevića.

r Beograd, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Akcija seljačko-demokratske koalicije ni vzbudila posebne zanimanja. Zato poskuša Pribičević z raznimi izjavami dajati akciji večjo važnost. V današnji izjavi opravičuje Pribičević svoje nastopanje in obenem demantira vesti, da se namerava SDS izjaviti za federativno obliko naše države. Priznava pa, da bo tudi v tem pravcu treba storiti korake, če ne bo imel s svojo akcijo za »zboljšanje stanja v raznih pokrajinah države« uspeha. Cela akcija Radiča in Pribičevića gre le za tem, da pride Pribičević za vsako ceno na vlado. To uvidevajo vsi merodajni činitelji in zato ne pripisujejo tej akciji nobene važnosti, v nobenem slučaju pa ne liste, ki jo stvari pripisuje SDS. Danes je opozicionalno časopisje razširilo vesti o skorajšnji rekonstrukciji vlade. Vstopiti bi imel po teh vesteh v vlado dr. Laza Merkovič, in sicer kot notranji minister. G. kandidat se nahaja momentano v inozemstvu.

Posl. Smodej za ohranitev upravnega sodišča v Celju.

r Beograd, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji finančnega odbora se je razpravljalo o proračunu pravosodnega ministrstva. Pravosodni minister dr. Subotić je obrazložil finančne težave, radi katerih so se morale znižati nekatere postavke, ki so za uspešno delovanje sodstva neprijetne, a jih finančno ravnovesje dohodkov in izdatkov ne prenese. Nato je govoril poslanec Smodej, ki je predložil spreminjevalne predloge. Glede ostalih zahtev je treba predložiti amandament. G. poslanec je stvarno utemeljeval, zakaj se ne more upravno sodišče v Celju ukiniti in prenesti njegove agende v Zagreb. Zemljiško-knjižno uradništvo, pravi poslanec, ne prenese nobene redukcije, ako hočemo obdržati to važno institucijo. Opozicija je hotela izvajanja poslanca izkoristiti, toda je umolknila, ko je poslanec g. Smodej izjavil, da je treba prenehati s prakso, da opozicija zaradi opozicije kritizira, poslanci vladne večine pa ne bi smeli povedati, kar je potrebno. Znano je,

je tudi dolžnost te javnosti, da stranke, ki volijo tako »politiko« in njene nosilce izloči iz svoje srede, kajti kvaliteta javnih funkcionarjev je vedno le merilo za politično zrelost in moralo družbe same.

cih eno leto in pol. Ali ni bilo tedaj dovolj časa, da se krivice popravijo in bi danes ne imeli vprašanja davčnega zakona?

Če bi bili današnji opozicionalci storili svojo dolžnost, ko so bili na vladi, bi danes ne imeli nobenih težav. Toda takrat nihče ni ničesar ukrenil. Tisti, ki so krivi sedanjih težav, nimajo nobene pravice, da laskajo ljudstvu, mesto da bi svojo krivdo priznali in prevzeli zanj tudi odgovornost.

SLS je v kratki dobi, ko je bila spomladi na vladi, vzela energično v roke vprašanje davčnih olajšav in uzakonila veliko olajšav, zlasti glede osebne dohodnine. Če smo davek na osebno dohodnino načelno odklonili, bomo našli tudi pota, da se tudi pri nas dohodnina ukine.

Prazni izgovori demagogizma.

V istem smislu je govoril demokrat Jovanović in radikal Ranković. Poslanec Popović je nato reagiral in se opravičeval, češ, da v dosedanjih letih davki niso bili tako občutljivi in je bilo treba upoštevati težaven gospodarski položaj Srbije. — Njegovo mišljenje je podpiral tudi poslanec Demetrovič. S tem je hotel opravičiti nedelavnost SDS in njeno stališče glede izenačenja davkov. Vse jim je bilo prav, dokler so bili na vladi. Sedaj pa, ko je osebna dohodnina za vso državo načelno odpravljena, skušajo kovati za svoje politično lahkoverne ljudi agitacijski material. Vladni poverjenik je izjavil, da glede takojšnje ukinitve dohodnine ne more dati nobene izjave, ker je vlada mnenja, da spada ta stvar v finančni odbor. Gre namreč za vsote, ki so sestavni del proračunskega predloga za prihodnje leto. Zato mora o tem razpravljati edino finančni odbor. Tudi dr. Kulovec je utemeljeval isto stališče in predlagal, da se odstavi zadeva finančnemu odboru. Predlog je davčni odbor soglasno sprejel.

da je poslanec Smodej to prakso že lansko leto prekinil in zato žel splošno priznanje. Dalje sta govorila dr. Zerjav in dr. Šutej. Debatu se jutri nadaljuje.

Izprememba uradniškega zakona.

r Beograd, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Komisija, ki jo je imenoval pravosodni minister ter ji poveril nalogo, da izdela predlog nove uredbe o spremembi uradniškega zakona, se je sestala in pričela z delom. Z ozirom na to, da bo ta komisija obravnavala važna vprašanja, ki se tičejo državnega uradnika, je glavni odbor uradniškega združenja sklenil, sklicati sejo, ki se bo vršila v prvih dneh meseca januarja ter bo v teh vprašanih zavzela svojo stališče.

Načrt, ki ni nič prida.

r Beograd, 20. dec. (Tel. »Slov.«) V finančnem ministrstvu je dokončana nova uredba o pokojninskem fondu za žene in deca državnih uradnikov. Načrt uvaja nanovo plačevanje takozvanih penzijskih vlog. To je v krogih državnih uradnikov seveda izzvalo precejšnje nezadovoljstvo, ker je znano, da so državni uradniki itak premalo plačani in ne gre, da bi se na ta način uvajali novi mesečni odbitki.

Ukinitve žel. aprovizacij.

r Beograd, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Kakor znano, je železniški minister že svoj čas sklenil, da se ukinejo železniške aprovizacije v Ljubljani, Mariboru in Sarajevu. Tu svojo namero je tudi izvršil, vendar vrši v Ljubljani posle prejšnje aprovizacije novo konzumno društvo železničarjev.

Sodniške plače.

r Beograd, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Na seji sekcije zakonodajnega odbora je pravosodni minister izjavil, da še ni končno javno urejeno vprašanje sodniških plač in dodatkov, vendar pa pravi, da upa na ugodno rešitev tega vprašanja. Sekcija je sklenila, da se ta zadeva jutri ponovno stavi na dnevni red.

Svedsko bo zastopana v sredni Evropi.

v Stockholm, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Poseben odbor švedskega zunanega urada je soglasno sklenil, da se zopet ustanovi na Dunaju samostojno poslaniško mesto za zastopstvo v Avstriji, Madjarski, Jugoslaviji in eventualno Bolgarski.

Mraz zahteva že smrtne žrtve.

v Berlin, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Iz vse Evrope prihajajo poročila o katastrofalnem mrazu. V Berlinu je bilo davi v notranjem mestu 12° pod ničlo, v predkrajih pa 18°. V Bruslju je bilo 25°, dočim je v severnih delih Nemčije, posebno v Njemnu, samo 2° pod ničlo. Na Skotskem je zamrznilo več pristanišč. V Glasgovu je radi mraza 6 oseb zadela srčna kap. Radi eksplozije zamrznjenega parnega kotla je bila ubita ena ženska, njena sestra pa je bila težko ranjena.

v Varšava, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Mraz je na Poljskem dosegel 30°, kar se v decembru že dolga leta ni več opazovalo. Bilo je radi mraza več smrtnih slučajev.

v Pariz, 20. dec. (Tel. »Slov.«) V Parizu je mraz danes nekoliko popustil in znaša že 5° pod ničlo. Za jutri se napoveduje snežni metej. Na Rivieri močno sneži, obenem pa se je temperatura dvignila. Železniški promet je v Franciji še vedno prekinjen. V Parizu so zamrzile 4 deklice, tako da je smrtnih žrtev več kot 20. Na obali Kanala je vihar.

v Bruselj, 20. dec. (Tel. »Slov.«) V Belgiji sedanji mraz posebno hudo občutijo, ker se sicer po navadi posamezni letni časi komaj razlikujejo med seboj. Iz vseh delov dežele poročajo o smrtnih slučajih radi zamrznjenja.

Živo pokopani - brez rešitve.

v Newyork, 20. dec. (Tel. »Slov.«) 64 ur po potopljenju podmornka SIV so se danes ob 8.30 zjutraj čuli zadnji, pa že zelo slabi signali šestih preživelih mož v podmorniku, dočim čaka 6 ladij s 600 možmi posadke in 40 potapljalci na Lcu mesa, da se poleže vihar, ker se pri takem vremenu ni mogoče potapljati, da bi ponesrečencem dovedli kisik po turpedni cevi. Mornariški urad je že objavil, da za rešitev ni nobenega upanja več.

v Newyork, 20. dec. (Tel. »Slov.«) V poslednji noči je podmornik S VIII z udarci kladiva ob steno podmornika S IV oddal poročniku Fitchu z Morseejimi znaki sledeče sporočilo: »Mati in žena neprestano molita za tebe.« Šele potem, ko se je to sporočilo mnogokrat ponovilo, se je iz potopljenega podmornika ob 6.20 čul odgovor z zvoncec. Novi signali so se čuli iz ponesrečene ladje ob 9.30, toda silno slabo in jih ni bilo mogoče razumeti. Zdravniki sklepajo iz tega, da je nesrečno moštvo že v deliriju. Vremensko poročilo je bilo danes opoldne zopet popolnoma brezupno, tako da ni mogoča nobena pomoč več. Ob enajstih dopoldne so se čuli zadnji slabi signali z zvoncec.

Molitvenik še vedno v ospredju.

v London, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Glasovanje za novi angleški molitvenik je povzročilo ostro kontroverzno med člani kabineta. Lord Birkenhead je izjavil v odprtem pismu, naslovljenem na liste, da mu je žal, da ne spada več v poslansko zbornico, in da obžaluje, da ni mogel imeti tam govora za novi molitvenik. Argumenti nasprotnikov molitvenika so na takem nivoju, kakor so pričrjana šolskih otrok. Ker pa so najostrejši nasprotniki molitvenika člani Baldwinovega kabineta, odgovor ni izostal. Notranji minister je izjavil, da Birkenheadova izvajanja kažejo take nizko stanje in toliko versko neznanje, da se mora odreči vsakemu komentarju.

Koliko vojnih ladij gradi Francija?

v Pariz, 20. dec. (Tel. »Slovenec.«) Parlament je danes odobril kredite za drugi oddelek francoskega programa za graditev brodovja od 1. januarja do 30. junija 1928, po katerem se ima zgraditi 1 križarka, 6 torpednih rušilcev, 6 podmornikov in 2 avizni ladji. Poslanec Danielou je v imenu radikalne levice podpiral program in poudarjal, da se nemška mornarica vedno bolj trudi, da trgovsko brodovje organizira tako, da se bo v slučaju vojne lahko preosnovalo.

Druga zaupnica konservativcem

v London, 20. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica je danes ponoči z 256 glasovi proti 102 glasovoma odklonila predlog delavske stranke glede zaupnice radi vladne politike napram brezposelnim, sprejela pa je zaupnico, ki so jo predlagali konservativci.

V znamenju miru.

v Varšava, 20. dec. (Tel. »Slov.«) Med Poljsko in Litvo se je včeraj otvoril obmejni promet.

Ljubljanska oblastna skupščina.

Cetrta seja ljubljanske skupščine se je pričela včeraj ob pol 10. Predsednik je prečital razne predloge in interpelacije.

Druga točka dnevnega reda je bila razprava o zdravstvu, dobrodelstvu in socialnem skrbstvu. Ta del proračuna znaša v celoti 26.674.175 Din.

Poslanec finančnega odseka Jarc je poročal med drugim sledeče: Ta del proračuna zahteva skoro polovico dohodkov. Kranjska dežela je svoječasno zgradila lepe bolnišnice in mnogo dobrodelnih ustanov, ki jih danes uporabljajo. Zamudilo se je samo eno, in sicer umobolnica. To vprašanje je zelo pereče. Rešiti nam je bilo treba dvoje važnih vprašanj, in sicer vprašanje okrožnih zdravnikov in babic, kar se je rešilo povoljno. Država nam je izročila v upravo celo vrsto dobrodelnih zavodov. Tako mladinska zavoda, gluhomemnico in zavod za slepe v Kočevju. Važno je vzgajališče za deklice. Važna je postavka za delavske gospodinjske šole in tečaje in za strokovno delavsko izobrazbo.

Manjšinski poročevalec Ivan Tavčar je s svojimi izvajanjmi naletel na odločen odpor pri večini. Zlasti ga je krepko zavračal poslanec Gostinčar.

Poročevalec odseka dr. Anton Breclj je v poldrugournem govoru natančno obrazložil stanje zdravstvenih razmer in ustanov ter odločno zavrnil vse neresne ugovore nasprotnikov, v katerih ni nobene stvarnosti.

ZDRAVSTVO, DOBRODELSTVO IN SOCIALNO SKRBTSTVO.

Dr. Breclj je izvajal sledeče misli:

Potem ko je govornik obširno obrazložil, kako je oblastni odbor prevzel od države zdravstvene posle, zlasti pa natančno referiral o prevzemu okrožno-zdravniške službe, je prešel na posamezne postavke predloženega proračuna in jih utemeljeval.

Najvažnejše je vprašanje zdravstvenih zavodov, predvsem umobolnice. Naši zdravstveni zavodi v tem budžetnem letu že prihajajo v veliko zadrego. Država je pustila znatnih dolgov, ki znašajo nad 3.000.000 Din za prejšnje leto. Vrh tega je pa še letos budžet glede bolnišnic za 2.000.000 Din preizizek. Sedaj imamo tozadevno v vlado razgovore oziroma naši poslanci v Belgradu intervirajo, da bi se ti zneski izplačali. Glede privatnih bolnišnic v Kandiji, Krškem in Novem mestu, ki so v zelo prekerem stanju, svetuje g. govornik, da naj pridejo lastniki in upravitelji teh bolnišnic do oblastnega odbora, da se dogovorimo, kako bi lahko boljše poslovale in kako bi lahko naredilo več za zdravje našega ljudstva.

Umobolnica.

Kar se tiče investicijske postavke za zgradbo nove bolnišnice za duševne bolezni, kje prvi obrok znaša 1.000.000 Din, je ta znesek še veliko premajhen. Mi imamo momentano v oskrbi 950 umobolnih. Vsi veste iz časopisnih vesti, kako težko je spraviti umobolne reževe za kak zavod, ker so vsi zavodi prenapolnjeni. Vrh 950 oskrbovanih bolnikov pa tava po Sloveniji gotovo še 250 do 300 umobolnih reževev, ki so ravno tako zavodne oskrbi nujno potrebni. Naši zavodi pa so danes taki, da je res gorje onemu, ki pride vanj. Veliko blaznih je ozdravljivo bolnih, ampak kdor pride v te zavode, postane brezdomno kronično neozdravljivo bolan. Naši zavodi so v tako mizerem stanju, da ne najdem pravega izraza zani. Še če bi popolnoma duševno zdravega človeka zaprli v te — oprostite, da rabim ta izraz — beznice, bi postal gotovo neozdravljivo duševno bolan. Bodisi da zidamo sami ali skupaj z mariborsko oblastjo, na vsak način bo treba porabiti za vsako oblast do 30.000.000 Din za umobolnico ali umobolnici, proračunani za okoli 1500 umobolnih, kajti po izjavi strokovnjakov niso obstoječi zavodi popolnoma za nobeno porabo in bo treba zgraditi nove.

Zavod za alkoholike in Golnik.

Imamo pa še prav poseben namen, da ustanovimo neki zavod, kakršnega doslej v Sloveniji še nimamo, namreč zavod za alkoholike, ki nam je nujno potreben. Tudi ta naloga nas čaka, in jo bomo, ako Bog da, rešili zaeno s kompleksom drugih v to stroko spadajočih vprašanj. Kar se tiče Golnika, se bo to vprašanje šele našelo, in sicer v tem smislu, da bodo imeli vanj dostop tudi gospodarsko šibkejši, revnejši sloji.

Dobrodelnost.

V našem proračunu imate poseben oddelek z naslovom: »Dobrodelstvo«. Po uredbi ministrskega sveta nam bo država izročila upravo otročja zavoda št. 1 in 2 v Ljubljani, gluhomemnico, državno vzgajališče v Ljubljani in zavod za slepe v Kočevju. Mi hočemo vse te zavode dobiti v svojo upravo iz čiste ljubezni do teh revežev. Kako slabo upravlja država Dečji dom I. v šentpeterski vojašnici! Jaz ne morem reči drugega nego to, da je velikanski škandal, da more v državni upravi obstojati kaj takega. Pri tem se pa moram še žuditi, da zavod stori še toliko, kolikor stori, kajti od države dobiva za vsakega oskrbovanega otroka »ogromno« dotacijo po 8 Din na dan! S tem je plačana ne samo hrana in pečilo, ampak tudi vsa nega. Zato pa so tisti

otročički pač taki, kakor so. Podobno velja za ostale zavode.

Mi pa nimamo namene, da bi te zavode trajno vzdrževali, ker je vsaka javna več ali manj birokratična uprava v tem oziru pomanjkljiva. Naša tendenca je, da bi te dobrodelne zavode kolikor mogoče hitro oddali ljudem, ki jih ne moremo plačati za tako delo ljubezni, ampak ki izvršujejo to delo sami iz drugih namenov. (Živahno ploskanje.) Zato bomo skušali kolikor le mogoče te zavode oddati takim organizacijam ali kongregacijam, bomo seveda te dobrodelne zavode po svojih močeh podpirali in jih tozadevno nadzirali v njih delovanju.

Ko govorimo o socialnem skrbstvu, moramo omeniti tudi deško vzgajališče v nekdanji prisilni delavnici za zanemarjeno dečo in ono, ki je že prišla v konflikt z obstoječim redom. Mi moramo tudi za te skrbeti. V poštev pa ne pridejo samo dečki ampak preskrbeti bo treba tudi čisto nov zavod za deklice. Posebno skrb pa bomo posvetili tudi prisilni delavnici, ki pa ji bomo dali drugo ime.

Za oskrbovanje in podpiranje sirot je namenjenih 300.000 Din. To je malenkostna vsota za vse te sirote, ki so danes v naši oblasti, ampak to je samo za začetek.

Mi ne zanemarjamo socialnega skrbstva.

Gospodje, če ste sledili temu, kar sem omenil v svojem poročilu o zdravstvu in dobrodelstvu, ste lahko razvideli, da očitki, da mi zanemarjamo socialno skrbstvo, niso upravičeni. Velik del socialnega skrbstva je vsebovan v oddelku za zdravstvo in dobrodelstvo. Vse naše zdravstvo, ki ga mi vzdržujemo in hočemo vzdrževati, je namenjeno za najpotrebnejše sloje.

Glede socialnih skrbi, ki jih je naševal v odseku in zbornici gospod poslanec Tavčar, omenim, da ib mogel te njegove zahteve na vse strani razširiti in podaljšati. Gospodu Tavčarju rečem samo to, da smo mi storili vse, kar moremo v sedanjih težkih razmerah izvršiti. Poglejte skrb za izseljenice in preselejenice! Za prve smo postavili vsoto 200.000 Din, od katerih upamo, da nam bo povrnila 100.000 mariborska oblast. S tem denarjem hočemo mi pomagati najbolj bednim ljudem, to se pravi tistim, ki ne najdejo več v domovini kruha, z nasvetom in zaščito. Mi hočemo ustanoviti izseljeniški urad, ki naj da našim ljudem zaščito.

Slišali smo, da tudi za naše brezposelne ne skrbimo. Gospod Tavčar, mi nismo Vašega mnenja, da je treba brezposelnost gojiti, ampak smo mnenja, da je treba brezposelnost odpraviti. Ni važno, da se dajejo brezposelnim podpore, ampak brezposelnim je treba dati delo in zato je oblastni odbor poskrbel v ogromni meri. Mislim, da bo naš investicijski program tekom prihodnjega leta zaposlil vse delavne moči. Za tiste pa, ki tukaj ne dobe primernega dela, bo pa skrbel izseljeniški urad. To se pravi, da smo storili vse, kar smo mogli.

Gospod poslanec Tavčar se kaprleira, da bi mi morali votirati prav posebno vsoto za zgradbo stanovanj v rudniških revirjih. Mi smo rekli, da bo oblast žrtvovala leto za letom gotovo vsoto za zgradbo stanovanj povsod, pa naj bodo to Trbovlje ali Rajhenburg ali kak drug kraj. Mi hočemo podpirati vse to, toda ne s posojili, ampak z olajšanjem obrestne mere. Mi vemo s stanovanjske ankete, kje so največje potrebe. Na podlagi posvetovanj na tej anketi bomo izdelali pravilnik, kako naj oblast pospešuje gradnjo stanovanjskih hiš. Mi ne bomo podpirali zasebnikov, ampak bomo dajali iz dotičnega zneska podpore stavbnim združenjem oziroma občinam, ki bodo gradile stanovanjske hiše.

Govornik poudarja, da oblastni odbor posveča svojo pažno tudi delavskim invalidom in rentnikom, ki so se vrnili iz tujine, pa ne dobivajo rente tukaj, ker je naša osrednja vlada zanemarjala v tem oziru svojo dolžnost. Zato predlaga resolucijo, da se vlada pozivlje, da v trgovinskih in drugačnih pogodbah s tujimi državami, prav posebno z onimi, kamor se izseljujejo naši državljani, ali od koder se naši državljani vračajo kot delavni invalidi oziroma nezgodni rentniki, vpošteva in uveljavi v tistih državah zakonito zaščito delavstva tudi za naše državljane ter izpolnjuje, da se invalidske oziroma nezgodne rente izplačujejo iz označenih držav v domovino se vrnivšim državljanom kraljevine SHS.

Odgovor demagogiji nasprotnikov.

Gospod poslanec Tavčar! Včeraj ste nam v splošni debati vrgli v obraz očitke, da v nas ni Krekovega duha, da smo postopali pri sestavi proračuna tako, kakor Janez Evangelist dr. Krek ne bi bil postopal. Mi smo imeli v naši državi dva ministra za soc. politiko iz Krekove šole. Eden je poslanec Gostinčar, drugi je dr. Gosar. In vprašam vas, ali je katerikoli drug minister toliko storil za delavstvo sploh in posebno za naše delavstvo, kakor sta storila ministra Gostinčar in dr. Gosar? Prosim, gospod Tavčar, zadeva je čisto enostavna. Mi moramo računati z razmerami in to storimo in vemo obenein, kaj smo storili dolžni. Mi moramo te stvari tudi čisto pravično izvrševati in te naloge razdeliti. Mi moramo in bomo tudi pristopili k temu vprašanju, katere dolžnosti nosi občina, katere nosi okraj, katere dolžnosti naj ima oblast, katere

naj ima pa tudi država in katere naj vrši tudi delavska zbornica kot zakonita zastopnica delavcev, in mi si bomo to natančno ogledali, ali jih tudi res izvršuje in ali ni ta zavod samo luksuzni aparat in kaj dela prav za prav za delavstvo. Mi bomo tudi storili kar mogoče v omiljenem težkega položaja delavstva in drugih slojev in skušali dobiti sredstva, kjer se dobiti dajo. Če gospod poslanec Sitar razlaga, da naj od tistih 30.000.000 Din, ki jih ima dobička TPD, dobimo 3, ali 6 ali 9 milijonov, sem jaz prvi, ki se stvari poprimo, če nam pove, kako ji iztisnemo dotično vsoto. Dr. Krek nas je učil delati in mi bomo tudi delali brez vsakega demagoštva. Krasti ne znamo, ropati ne smemo, ampak iz teh skromnih sredstev bomo kolikor mogoče tudi pomagali. Mi ne bomo samo tukaj razpravljali, ampak tudi kaj storili. Gospod Tavčar, vi nam hočete dajati neke lekcije, kako naj delamo, ko še nismo mogli pristopiti k defaktemu delu. Vi natančno veste, v kakšnih razmerah životari naš narod, oblastni odbor. (Poslanec Mazovec: »Pa ta ima dela že za seboj, Vi pa samo široka usta!«) In veste kakšne so žrtve, s katerimi opravljamo svoje posle, tako demagoštvo pa, kakor ga Vi uganjati z Vašimi očitki, moramo pa odklanjati.

Debata.

Poslanec dr. Breclj je govoril ob največji pozornosti celokupne zbornice. Njegova temeljita izvajanja so jasno pokazala, v kakšnem žalostnem stanju prevzema oblastni odbor od države razne zdravstvene ustanove in pred kako velikimi nalogami na tem polju stoji ljubljanska oblast. Vsi govorniki opozicije, ki so nato nastopili, niso mogli k proračunu povedati ničesar stvarnega. Priznali so morali, da je delo večine vestno. Zato so se omejili na to, da so predlagali povišanje raznih postavk, česar pa seveda ni bilo mogoče sprejeti radi že itak pičlo odmerjenih denarnih virov.

Posl. Zupančič (SKS) je v svojem govoru pod vtisom Brecljevega referata izjavil, da bo glasoval za proračun.

Posl. Peterlin (SLS) se je bavil s posameznimi proračunskimi postavkami. Zlasti je poudaril važnost gospodinjskih tečajev za delavstvo.

Posl. Sitar (socialist) je predlagal obdavčenje velekapitala.

Posl. Križnik (SLS) je v svojem govoru zavrnil posl. Tavčarja. SDS se ni nikdar zavzemala za rudarje. Ves denar, ki ga je TPD zgubila pri Slavenski banki, gre na račun rudarjev.

Posl. dr. Dinko Puc (SDS) je v drugem delu svojega govora naletel na ostre ugovore večine.

Posl. Arnež (SLS) je poudarjal važnost posameznih postavk. Pohvalno je omenjal ministra dr. Gosarja, ki je silno veliko pripomogel k rešitvi stanovanjskega vprašanja.

Posl. Tratnik (SLS) je obrazložil nadvse slabo stanje delavstva.

Nato je popel dobil besedo odsekov poročevalec dr. Anton Breclj, ki je ostro zavrnil vse neosnovane očitke. Dejal je:

Inž. Zupančič je očital, da smo napravili napako s prevzemom zdravstva. Pojasniti hočem, da se s tem ni postopalo lahkomišleno. Država nam je dala 14 milijonov dotacij. Naj nam Zupančič pove, ali smo se slabo odrezali ali smo previdno postopali. — Glede okrožnih zdravnikov se predlaga, da se njih plače zvišajo tako, da bi brezplačno poslovali. Mislim, da bi večina okrožnih zdravnikov odklonila takšno nastavitve. Če bo mogoče, bomo te postavke zvišali, da bo mogoče življenje zdravnikov tudi tam, kjer ne more nihče vztrajati. — Poslanec Sitarju je dr. Breclj pojasnil, da pride še tekom tega zasedanja v razpravo uredba o oskrbi siromakov. Dosedaj tega ni bilo mogoče storiti, ker hočemo bremena porazdeliti. Vso pozornost bomo posvetili tistim rudarjem, ki ne uživajo sedaj nobene zaščite. Glede pobiranja alkohola in mnenja, da treznostno gibanje, ki sicer ne spada v proračun oblastne skupščine, ampak pod zdravstveno ministristvo v oddelek za higieno, in samo propaganda ne zadošujeta. Ljudstvu je treba odtegniti možnost in prilžnost uživanja.

Zdravstveni in socialnoskrbstveni proračun soglasno sprejet.

Poročevalec finančnega odseka Evgen Jarc je dobil zaključno besedo in predlagal, naj se sprejme a Brecljevi resoluciji, resolucija posl. Sitarja glede obdavčenja akcijskih družb pa naj se odstopi oblastnemu odboru v proučevanje.

Nato se je vršilo glasovanje. Ves ta del proračuna je bil sprejet soglasno. Ravnotako resolucije Breclja in Sitarja. Prva Brecljeva resolucija govori, da naj vlada glede uredbe zdravstvenega ministristva o zatiranju nalezljivih bolezni in o higieni, ugotovi kompetenco samouprav in naj se izdela pravilnik v sporazumu s samoupravnimi zastopstvi. Druga resolucija pa pravi, da se naj pri sklepanju trgovinskih in drugih pogodb s tujimi državami zagigura v tistih državah obstoječa delavska zaščita tudi za naše delavstvo.

Ob pol 2 se je seja prekinila.

DOHODKI.

Popoldanska seja se je pričela ob pol 5. V razpravo je prišel drugi del proračuna, ki govori o dohodkih.

Poročevalec fin. odseka Jarc je obrazložil posamezne oddelke tega dela proračuna in med drugim izjavil:

Predlagali smo 25 odstotno doklado k državi na dobiček družb zavezanih javnemu polaganju računov, ki se odmerja po bilanci. Predlagali smo ta davek, ker so po čl. 82 drž. zakona te družbe nanovo izvzete od gotovih plačil. Da to malo kompenziramo, smo predlagali to novo doklado.

Druga nova davščina je davščina na obisk nočnih kavarn, ki se pobira šele po 1. uri ponoči.

Kot nadaljni davčni vir najdete uredbo o cestnem gradbenem in vzdrževalnem fondu. Oblastna taksa na motorna vozila bi se plačevala, kakor je to predlagal avtoklub, po čistih teži motornega vozila. Oblastna taksa znaša pri motornih kolesih s priklopcem ali brez nje od vsakih 50 kg čiste teže po 50 Din. Pri tovornih vozovih narašča taksa od 500 do 500 kg v izmeri po 250 Din. Tovorna vozila, ki nimajo pnevmatike napolnjene z zrakom, plačajo gorjenje tako in 100 odstotni povišek. Osebnih avtomobilov plačujejo za vsakih začetih 100 kg čiste teže oblastno takso po 50 Din. Taksa, ki se plačuje četrto letno naprej, ni vezana na lastnika vozila, ampak na voz.

Dalje sledi uredba o oblastni trošarini na potrošnje premoga. Oblastni odbor je prišel v položaj, da obdači ali najemino, ali pa porabo premoga. Prišel je do spoznanja, da v sedanjih razmerah najemina ne prenese nikakega povišanja več. Zato smo se odločili, da obdačimo raje potrošnje premoga. Trošarino na premog smo razvrstili po kvaliteti. S tem bo naša industrija manj prizadeta, ker bi sicer nanjo padli precej zvišani režijski stroški.

Najvažnejša in upam najbolj donosna pa bo taksa, ki se bo pobirala od alkohola. Glede špirta moram pripomniti še tole. Do 1. aprila letošnjega leta je znašal davek na špirit 25 Din in šele z novim proračunskim letom je bil znižan na 17 Din. Če bi bili mi sledili pametnemu nasvetu mojega prijatelja poslanca Lobingerja in bi bili takrat, ko je država znižala trošarino na špirit, naložili 40 odstotni davek na špirit, bi bila naša oblast do danes že dobila od špirta lep dohodek. Mi zgrabimo danes samo tisto diferenco, ki je obstojala med pivotnimi in sedanjim davkom na špirit in dodamo temu 7 Din. De facto se torej ni naložila 100 odstotna doklada, ampak, če se oziramo na stanje pred 1. aprilom samo 50 odstotna.

K oblastni uredbi o opojnih pijačah je predlagal radi jasnosti razne spremembe besedila.

Končno je dejal, da te uredbe bodo res pomenile neko obremenitev, a ne toliko producentov, kakor konsumentov. Druge obremenitve se ne bodo toliko čutile, najzdatnejša je obremenitev pri špirtu, ki ima pa izrazito tendenco, da omeji konsum špirta. Denar, ki ga bo dobila oblast, bo plodonosno naložila v podporah za kmetijstvo, v raznih investicijah, za ceste in mostove, za visoke zgradbe itd., tako da bo ta denar tudi pomagal dvigniti gospodarsko produkcijo Slovenije. Gospodje, položaj v Sloveniji pač ni tak, kakor ga riše danes glasilo Samostojne demokratske stranke v Ljubljani, ki pravi, da se položaj v Sloveniji dejansko bliža brezpravnemu položaju v južni Srbiji. (Medklic z desnice: »Spomnite se rajši na PP režim!«) Mi hočemo, da bi se tisti, ki pije jeruš, na ta način dvignil, pa magari če tudi izgubimo dohodke, ki jih imamo od šnosarjev. Kajti če bo tisti, ki danes zapravlja svoje telesno in moralno zdravje za jerušem, nehal piti, se bo dvignil gospodarsko in moralno in bo potem drugje lažje plačeval svoje doneske za našo upravo! (Odobrovanje.)

Debata.

V imenu SDS kluba je govoril dr. Mohorič. V stvarnem govoru je stavil razne spreminjevalne predloge.

Nato je dobil besedo posl. Tomazin (SLS). Dotaknil se je doklade na trošarino. Opozicija trdi dvoje: da se bo s to doklado ubilo vno gradništvo oziroma gostilničarji. Jaz pa trdim, da ne bomo nobenega, ampak da bomo privili tretjega. Nato je navajal, da nalagajo v vno rodnih krajih velike naklade na vino občine, katerih odborniki so vinogradniki. Gostilničarjev s to takso ne bomo ubili, ker bodo to takso takoj prevzeli s svojih ramen drugim. Glavna ovira, ako Dolenec vedno ne more vnovčiti svojega vina, je to, ker naši vinogradniki nimajo enotnih vrst vina in ker naš dolenjski vinogradnik tudi ne zna kletariti. Nato je govornik navajal slučaje, kako postopajo davkarji pri predpisovanju davkov, pri čemer hujskajo proti SLS, češ, da je ona kriva davkov. Te primere sem navedel zaradi tega, da vidite, zakaj bi se jaz protivil, da bi nalagali morebitne oblastne doklade na direktne davke. Tudi, če bi kmetje lahko plačali, bi rekli: »Samo radi tega nikar ne storimo, da ne bomo liberalnim davkarjem dajali prilike, da bi kmetje po nepotrebnem vtrli in fiksirali Gospodje iz opozicije se potegujejo za nekoga tretjega, za pivčke in pijančke. Kajti mi čisto dobro vemo, da se generalni štab naprednih elementov vzgaja v gostilnah. (Razburjenje pri manjšini.) Če hoče kdo doseči, da bo kdo napadel poslanca klerikalne stranke, je treba samo ljudi zbrati v gostilni in jih napojiti in nahujskati. Tako se je zgodilo poslancu Sušniku, tako se je zgodilo tudi meni. Več nego dokazano je da to niso bili pristaši naše stranke, ampak gospodje nasprodniki.

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Čitajte gospodarski del!

Marsikateri naš čitatelj, da ne rečemo večina, odloži »Slovenec« iz rok, ko pride do strani z naslovom »Gospodarski del«. Če ga vprašate, zakaj, vam pravi, »a je to preveč suhoparno, preveč številki in da se pač ne da brati kakor n. pr. podlistek. Marsikaj resničnega je v teh trditvah, toda naj vpoštevava, da že tvarina sama, ki se obdelava, ni zabavna in pa lakka kakor drugo v listu. Zato se gospodarskih vprašanj ne da obravnavati feljtonistično, čeprav bi imel potem gospodarski del več čitateljev, pa tudi ne bi bil več gospodarski del.

»Gospodarski del naj čitajo bankirji in trgovci, za nas to ni važno!« pravijo ne-bankirji in ne-trgovci. Pa tudi bankirji in trgovci ne čitajo gospodarskega dela tako, kakor bi si želel vsak urednik. Raje čitajo grozne vesti o umorih, samomorih in o zanimivih dogodkih iz življenja. Marsikdaj prezro važne vesti tudi zanje, vesti, ki bi jim direktno služile v poslu. Zato bi moral vsak, ki se količkaj havi z gospodarstvom, čitati gospodarski del.

Gospodarski del časopisa pri nas in drugod.

Gospodarski del je zlasti dober v nemških listih, kjer zavzema odlično mesto. V nemški gospodarski literaturi imamo cele knjige samo o gospodarskem delu, v katerih so razložene vse kratice, posebni izrazi itd., ki se porabljajo samo v poslovnem svetu.

Kajti danes je gospodarski del nemških listov tako obsežen in komprimiran, da zahteva precejšnje poznavanje gospodarskih razmer, borz, uzanc v trgovini itd. Obširen gospodarski del imajo tudi angleški, zlasti pa ameriški listi, kjer zavzemajo samo kurzi borz ogromno prostora. Pri nas srbski listi sploh sistematično ne zasledujejo gospodarskih pojavov, pri Hrvatih je že boljše. Gospodarska vprašanja se razmotrivajo najbolj pri nas. Pa če pogledate naš list iz predvojnih časov, boste našli malo gospodarskih vesti, pa še te pomešane med druge, ali pa nič! V tem oziru smo zelo napredovali. Saj so nas vojne in povojne razmere naučile kako velike važnosti je gospodarstvo za celo naše javno življenje in seveda temu primerno je dobilo gospodarstvo v našem listu več prostora. V inflacijskih povojnih letih je skoro moral vsakdo čitati borzna poročila, ko je naš denar valoval, pa tudi dan za dnem izgubljal na vrednosti, cene so naraščale in vse naše gospodarstvo se je mrzlično razvijalo. Saj smo morali povsod začeti znova, prišli smo v popolnoma nove razmere. To je redilo sistematično obravnavanje gospodarskih vprašanj v gospodarskem delu lista, ki se je zaradi važnosti obdržalo in se bo gotovo časoma še bolj razvijalo.

Kakšen naj bo?

Gospodarski del lista pa mora biti napram vsem objektivni. Ne sme preveč zastopati inte-

resov n. pr. veleindustrije nasproti mali industriji in obrti, čeprav je izpodrinjanje obrti po industriji nujen gospodarski proces. Ne sme se zavzemati v večkrat v akutnem boju med zadrudništvom in trgovstvom za eno plat. Drugod so gospodarski deli lista večinoma le organi gotovih finančnih ali industrijskih skupin, ki so lastnice lista ali pa nanj vplivajo in zastopajo naravnost njih interese. Pri nas pa to ni slučaj: pri obravnavanju vseh gospodarskih vprašanj nimamo nobenih materialnih interesov, kar je ravno porok za objektivno in vestno poročanje. Pri nas kampanje proti izvestnim zavodom v gospodarski rubriki in drugod niso mogoče. Gospodarski del mora nuditi v prvi vrsti objektivne informacije; te prinašamo v prvi vrsti v noticah deloma pa, če so važnejše, v člankih.

Notice v gospodarskem delu.

V prvi vrsti prinaša gospodarski del v noticah informacije, drobne vesti od vsepovsod. Razumljivo je, da je največ notic iz našega domačega, slovenskega, potem iz gospodarstva ostalih pokrajin in nazadnje iz ostalih držav, kolikor se naravnost tičejo našega gospodarstva ali so pa velike važnosti za svetovno gospodarstvo. Notice spremljajo vsako podjetje v njegovem življenju: ko se ustanovi, se vpiše v trgovski register, kar prinese časopis; če je delniška družba, se vsako leto objavi saj v izvlečku njeno poslovno poročilo in bilanca, razne izpremembe pri podjetju (izpremembe lastnikov, težkoče podjetja, sanacije) in o koncu podjetja vedno poročila list, če likvidira, pride v konkurz (po važnosti podjetja so navedeni še natančni podatki). Gospodarski del lista beleži vsak važen dogodek v življenju podjetja. Poleg tega pa se nahaja v gospodarskem delu še nešteto drugih notic iz našega poslovnega življenja, ki so važne za določeno panogo, pa tudi za celo naše gospodarstvo. Najpomembnejša centrala za te vesti je večinoma Belgrad, ker je ta središče državne uprave in se tu izdajajo važni zakoni, neredbe in uredbe, ki se tičejo celega našega gospodarskega življenja. Tudi pokrajinske vesti imajo svoj pomen: Kako je izpadla letina v posameznih okrajih, kje se ustanavlja kako novo večje podjetje, gospodarske težave posameznih krajev in okrajev itd. Tudi moramo beležiti vse količkaj zanimive pojave v za-grebškem poslovnem svetu, s katerim imamo velike zveze. Med inozemskimi vestmi pridejo za nas v poštev one iz Italije, Avstrije in Češkoslovaške, s katerimi imamo razvito in živahno trgovino in tamkajšnji gospodarski dogodki so marsikdaj tudi za nas odločilni.

Članki.

Dočim so notice v gospodarskem delu v pretežni večini informativnega značaja, so članki deloma poročila n. pr. o kaki anketi, deloma statistični pregledi, deloma idejnega značaja. Težko je reči, kateri tip prevladuje, ker se ravna objavljane člankov po njih aktualnosti in pomenu. Članki v našem gospodarskem delu niso predolgi, če so že daljši, jih moramo razdeliti na par dni. Seveda namod občasno op. pr. '1927. avst. narod. Ne vlikamo se v spore in debate teoretičnih nacionalnih ekonomov, ker so za take stvari revije, oz. knjige in jih dnevni listi ne morejo obravnavati, ker morajo imeti prostora za dnevne probleme.

Tržna poročila.

Izredno veliko pažnjo posvečamo tržnim poročilom, ki jih prinašamo vsako nedeljo. Tu najdete poročila o najrazličnejših predmetih: od lesa, žita pa do eikorije in metel. Najdaljše je vsak teden poročilo o položaju v lesni in žitni trgovini, za kar je največ interesentov. Les je blago, ki ga vsako leto izvažamo za stotine milijonov dinarjev in se z lesno trgovino in produkcijo peča skoro vsak malo večji kmet. Žita pa mora Slovenija vsako leto uvažati na desetisoče ton in zato so cene žita kakor tudi pregled in izgled žitnih trgov za nas važni. Ostali predmeti, katere obravnavamo v naših trž-

nih poročilih, v naši blagovni produkciji, oz. kom-zumu, nimajo tako važne vloge. Pri tržnih poročilih je treba nadalje zelo paziti: en sam trgovec ravadno ne ve vsega, kar je važnega za njegovo stroko, ne more sam najbolje poznati tržne situacije; zato moramo naše informacije dobivati od več strani in presojati njih verodostojnost, v kolikor se to more seveda zgoditi iz uredništva.

Borze.

Poleg tržnih poročil tvorijo borze najzanimivejši, pa tudi za laika najnerazumljivejši deli gospodarstva. Borze so najbolj redkobesedna poročila, vse je komprimirano in izogibamo se vseh nepotrebnih pojasnil, ker bi morali drugače pisati vsak dan romane!

Borze delimo na denarne, efektne in blagovne.

Včasih je bilo za devizne in valutne kurze ogromno zanimanje, saj je od stanja, ali bolje rečeno, padanja in poznejšega dvigavanja bilo odvisno vse gospodarstvo, ki mu je sledilo: cene v veletrgovini ter na drobno, zaposlenost industrije ter delavstva itd. Sedaj pa imamo že dalj časa (od 1925) stabilno valuto, za katero je želeli le, da se tudi zakonsko stabilizira. Prvo mesto med borzami zavzema naravno ljubljanska, katere devizni oddelek je začel poslovati 1. julija letos. Valutni posej pa se pri nas ne more razviti, ker denarni zavodi valute kupujejo ali prodajajo direktno med seboj ali pa jih zamenjajo pri Narodni banki za ček. Narodna banka ima na našem deviznem tržišču glavno besedo, ker vsak dan na vseh naših borzah intervenira za račun finančnega ministrstva v korist dinarja, da ne pade ali pa da se ne dvigne. Vsi kurzi na ljubljanski borzi se razumejo za 1 enoto dotične devize (Berlin, Curih, Dunaj, London, Newyork, torej visoko stoječe devize), za ostale devize pa za 100 enot (100 francoskih frankov, 100 Kč ter 100 lir). Poleg naših borz pride izmed inozemskih v prvi vrsti Curih, po katerem se ravna naša devizna trgovina. V Curihu borze pravzaprav ni in bi torej ne smel biti med »borzami«. Važen je za nas tudi Dunaj, deloma Praga ter kako stoji dinar še drugod. Kakor smo že prej omenili, devizna trgovina ni več tako živahna kot nekdanj, ko so vsak dan kurzi zelo valovali in so propadale nekatere valute. Kakor na vseh borzah se kupuje le za večje zneske (zaključek Trsta je n. pr. 10.000 lir).

Ljubljanska efektna borza se ne more nič kaj razviti. Živahnejši sta zagrebška in belgrajska, pa tudi tu vedno tožijo o padanju prometa. Živahno je le trgovanje s spekulacijskimi papirji, kar so pri nas državni papirji, v prvi vrsti vojna odškodnina. Za te papirje pa je vedila belgrajska, kjer je n. pr. v vojni škodi (ali v borznem svetu še udomačeni izraz zanjo je »ratna šteta« ali še krajše »šteta«) na dan prometa par tisoč komadov (vsak komad ima nominalno vrednost 1000 Din, kurz je sedaj okoli 405 Din) izmed ostalih efekt-nih borz ima pomen za nas samo Dunaj, kjer kotira več naših podjetij, kakor n. pr. Trboveljska, Kranjska industrijska družba ter Tvorica za dušik v Rušah, poleg tega pa imajo še naši ljudje mnogo avstrijskih efektov in drugih efektov du-najske borze.

V naši državi imamo dosti blagovnih borz. Ljubljanska blagovna borza posluje že četrto leto in ima v lesnem oddelku beležiti prav lepe uspehe, manj v žitni trgovini. Kakor smo že pri tržnih poročilih omenili, sta res važna predmeta pri nas les in žito. Lesna borza v Ljubljani prihaja v prid posebno malim ljudem, ki ne premorejo direktnih zvez z velikimi odjemalci. Za les sta dva senzala (mešetarja), za žito pa eden. Zagrebška borza samo »tiska« svoje blagovne tečajnice, novosadski kurzi pa so lahko zapeljivi: marsikdaj ni mogoče dobiti blaga po kurzih novosadske tečajnice. Nadalje sta žitni borzi še v Somboru in Belgradu. Izmed inozemskih blagovnih borz ima pomen za nas Budimpešta, potem pa Chicago, da poznamo tenden-co na svetovnih tržiščih.

Seveda bi bil lahko gospodarski del še boljši, toda temu ni krivo uredništvo, ampak naš poslovni svet. Vsak trgovec, podjetnik hoče v gospodarskem delu imeti vse, kar se tiče njegove konkurence, o sebi pa želi, da se čim manj piše. Hoče v listih imeti vse, sam pa nič ne prispeva! Vsak list pa more biti dober le tedaj, če je vsak njegov čitatelj tudi njegov sodruknik v kakršnikoli obliki.

Več javnosti!

Ze večkrat smo v gospodarskem delu opozarjali, da je potrebna čim večja publiciteta. Če izkazuje podjetje izgubo, pa že ne dobiš bilance in poslovnega poročila za objavo. Vsake statistike o produkciji, še manj pa o oddaji, torej tkzv. obratna statistika, so javni nepristopne razen pri par večjih podjetjih. Če se pa potem prinese kaj neodgovarjajočega, je pa ogenj v strehi: »Zakaj pa niste nas vprašali?« Če jih pa vprašamo, pa nam svetujemo, da naj o tem ne pišemo. V tem oziru naj bi si naši gospodarski krogi vzeli za zgled Amerikance, kjer vsaka večja družba objavlja mesečne bilance, nekatere železniške in plinarne) pa pregled dohodkov vsak teden. Povsod drugod imajo časnikarji pristop na obne zbere delniških družb in ostro kritizirajo družbo, ki ne pripusti časnikarjev k obnemu zboru. Pri nas pa se še ni zgodil slučaj, da bi kak časnikar mogel priti na občni zbor, razen seveda če ima kake delnice, katerih pa nima in je tudi prav, da jih nima, ker bi mogoče škodovalo njegovi objektivnosti, če drugega ne, bi mu pa prinesle utemeljene in neutemeljene očitke. To je tak nedostatek, ki čaka na odpravo. Poleg tega pa delniške družbe, razen par častnih izjem, ne pošiljajo listom niti svojih poslovnih poročil in jih treba zanje še prositi. Seveda je potem razumljivo, da ljudje ne kupujejo radi delnic, ker je publiciteta podjetij tako nezadostna in gospodarski tisk ne more vršiti svoje naloge.

Očitek, da je kakršnokoli pisanje o podjetju (dobro ali slabo) za podjetje škodljivo, je pa absolutno neutemeljen ter naravnost smešen.

Včasih večkrat izgleda, pa samo izgleda, kakor da sta si javnost oz. njen predstavnik: tisk ter interes podjetij nasprotna. Ravno nasprotno: Tisk ni nikar nasprotnik gospodarstva, pač pa metod, ki se jih nekateri marsikdaj poslužujejo. Zato marsikdo želi ribariti v kalnem in mu ni prav, da prinaša gospodarski del n. pr. v tržnih poročilih cene ali pa kritično obravnava bilance. Zakaj se ne bi povedala resnica; čemu se naj zasluži pri onih, ki ne poznajo dobro položaja in cen.

Amerika ima danes cvetoče gospodarstvo in ravno v Ameriki je publiciteta izredno razvita. Ne rečemo ravno, da naj se posnemajo v gospodarstvu ameriške metode, toda marsikaj se lahko naučimo iz ameriškega zgleda v malem, kakor smo majhen narod. Saj so tudi druge, gospodarsko napredne države ravno v tem oziru mnogo dobrega prevzele od Amerike.

Zato je prav, če tudi pri nas gospodarski krogi ne gledajo na časopis in gospodarski del kot svojega nasprotnika, ampak kot na svojega pomočnika in zastopnika njih upravičenih interesov.

Jan Plestenjak:

Berači.

Brez roke, brez noge, brez oči, berači od hiše do hiše hodimo, vbogajme prosimo. Pomagajte nam bratje vi!

Težka je pot in truden je korak, lačni smo in leden je mrak, begamo od hiše do hiše, tema nam vsa pola zabriše.

Mi smo berači ljudje med ljudmi, ali sočutja ni več med ljudmi; brez nog smo, brez rok in oči, taki pobiramo vaše dari.

Likovič Joža:

Sirota Jerica.

(Božična zgodba.)
(Konec.)

Dolgo je že hodila, vsepovsod, iz prostornih trgov na nabrežje, preko svetlih cest v zakotne ulice, mimo starinskih spomenikov, ob barakah, preko smetišč. Vrnila se je zopet v središče. Spetoma je prosila. Ta ji je stisnil železen novičič, drugi pa jo je zato tembolj kruto nagnal s poteplenko. Ceste so

se začele prazniti. Nekod je zadisalo po sladkobnem kadilu, iz hiš je bilo čuti pritaženo, ubrano prepevanje; sv. večer je že delil blagoslov in milost betlehemske blagovesti. Jerica je obstala pred bajno razsvetljeno restavracijo. Vrata so se skrivnostno odpirala, čipkasti zastori v gostih gubah zastirali svetla okna. Ojunačila se je in vstopila. Pri mramornatih mizicah so sedeli gospodje in gošpe; vsepovsod zardeli obrazi in blažen smeh, izbrane obleke in biserni okraski. Rezek svet neštevilnih lestencev in s srebrom okovanih svetilk se je tisočkrat odbijal v visokih, brušenih zrcalih. Opojen vonj težkih cigar, močnega vina in slasčice je takoj omamil lačno siroto. Oblaki dišav so zastirali čudovite slikarije na sneženo-belih stenah. Vsi so govorili pritaženo, le tu pa tam je jeknil ubogljiv klic skrbno počesanih natakarkjev. Jerica je stopila v dvorano in se približala h mizi, kjer je leno posedalo par gospodov. S trepetajočim glasom je zaprosila: »Gospod, sv. večer je, mama je bolana, očeta je povozilo...« V tem je vdarila godba razposajen napev. »Na, tu imaš,« jo je nahrulil plečast gospod z masnim podbradkom. Osteklenele oči so mu jezno blisknile, z debelo roko je pograbil zelene listke in jih vrgel v Jerico. »Na, tu imaš, beraška požrešnost. Koliko izmeče človek za te nenasične lenuhe že samo pri davkih, če zvečer le malo dalje posediš. Marš...« Glas se mu je zatikal, obrnil se je v dvorano in sovražno kriknil! »Natakari!

Vrzite jo vendar ven, kaj le puščate, da nadleguje goste!« Dvoje rok jo je trdo prijelo in neusmiljeno pahnilo ven na cesto, ki je ležala mrzla in prazna. Po kadilu ni več vonjalo...

Pala je v dolgo, zakotno ulico, brez luči in bleščečih izlozb. Tu je srečavala trudne in zamazane postave, opolekajoče se iz kota v kot, sreproglede in nezadovoljne obraze. Obstala je pred hišo s širokimi okni, ki so jih zastirale rdeče, maščobne zavese. Po vegetnih stopnicah se je spustila po bregu nizdol. Vstopila je v smradljivo pivnico, kjer so se za zamazanimi mizami pripravili vinjeni delavci. Preklinjali so dan rojstva, solnce, Boga na križu, ki so ga v kotu skrivali začrneli, od pajkov zjedeni zastorčki. Z negotovo stopinjo se je namerila h bližnjemu omizju. »Mama je bolana, lačna sem...« je začela privajeno naštevati. »Mama, sem pojdi in pij.« jo je rdečelasi kurjač z krvavo podplutimi očmi potegnil za prosoče roke. »Na, pij,« ji je tlačil v zmurnjene ročice kupo mlakužne rmenne pijače. »Sv. večer je,« je zdvomila sirota Jerica. »Lani smo se še vsi trije postili h sv. večeru,« je verno pojasnjevala. »Zakaj pa letos ne?« je zadovoljno zamlaskal rdečelasec. »Ateka je vlak povozil, mama je bolana, sama se pa ne morem postiti h sv. večeru,« je otročje razlagala in skrivaj potisnila kozarec na mizo. »Ha-ha-ha,« je goltajoče zakrohotal debeloušen delavec z zagnojenim izrastkom na licu. Sfast obraz se mu je razvlekel v otopel, bolesten izraz, v duško je

zvrnil kozarec vodene žganjice in se hripavo pridušil. Znova je natočil in zakričal: »Vidiš ga, to je naš sv. večer...« V tem se je pa dvignil izza omizja bledečih mladenič, malo bolj oblečen. Morda je bil zaničevan pisar pri mestnem uradu, morda je bil ubog študent, ki ga je svet izločil kot človeškemu redu nevarnega, zato ker se brati s cestarji in težaki. Stisnil ji je v roke zmečkan desetak, a na njegovo prigovarjanje so ji delavci kupili kruha in mesa. Mladenič z velikimi žalostnimi očmi jo je odvedel h izhodu in želez njej ter bolni materi miru in blagoslova...

Krenila je proti domu. Ko je prispela do tovarne, so bila vhodna vrata v šir odprta. Kotli in parni stroji z ognjenimi jeziki so pošastno osvetljevali prostrano dvorišče; dolge sence delavskih teles, ki so se enakomerno gibala okoli strojev, so plahutale sem in tje... Končno je prispela zopet pred temačno hišo. Nebeške višave so se ojasnile; zlata luč je prosajila bajni vsemir. Bele betlehemske zvezde so gorele nizko na obzorju, rimska cesta je trepenče čakala, kdaj se spuste na njo angelski zbori. Mesto se je upokojilo, le nekje iz daljave je bilo čuti besne žvižge lokomotiv, drugače pa je bilo ozračje tiho in nemo, polno skrivnosti in pravljicnega blestenja. Jerica je bilo presladko, ko je stopila na zapuščeno dvorišče. Ni ji bilo več hudo, vsaj je tudi na njuno podstrešno okence dahnil žarek, ki ga je poslal najmlajši brat iz Betlehema.

Dnevne novice

Zima pritiska.

V vsej Evropi je zavladal te dni nenavadno oster mraz, kakršen še najmanj 30 let ni zabeležen v evropskih klimatičnih podatkih. Mraz povprečno 15—20 stopinj Celzija pod ničlo je nastal povsod. V Angliji, Franciji, Nemčiji, Balkanu in celo Italiji ter seveda tudi v Rusiji in Skandinaviji. V Severni Italiji je zapadel debel sneg. Snežilo je tudi v Rimu, na Capriju in na Vezuvu. V Berlinu znaša temperatura —12, v Porenju —15, v Stuttgartu pa celo 22 stopinj Celzija. Hud mraz vlada v Franciji. V Parizu znaša temperatura —10° C, v nekaterih francoskih krajih pa celo —17 —20° C. Na francoski Rivijeri je padel sneg 30 cm na debelo. V Londonu je padla temperatura na —21° Celzija.

V naši državi je mraz zavzel najhujše oblike in je radi njega v nekaterih pokrajinah težko ogrožen železniški promet. Na progi Sušak—Zagreb ovirajo promet veliki sneženi zameti v Gorskem Koturu. Enako je tudi na lški progi. Zagrebška železniška direkcija je morala na ti dve progi poslati stroje za oranje snega. Nič boljši ni položaj na progi med Zagrebom in Belgradom, in na podravski progi, kjer vozijo povsod vlaki z velikimi zamudami. Pri Perkoviču je nastal na mostu preko Save požar, ki je uničil ves most. Radi mraza je bilo namreč gašenje požara izredno oteženo.

Mraz v naši državi je najhujši v Sloveniji, potem pade nekoliko proti jugu in znaša v Slavoniji, kjer je najmilejši povprečno 8 do 12° C pod ničlo, nakar se zopet stopnjuje proti Belgradu in dalje proti Južni Srbiji, kjer zavzema enako ostre oblike kot v Sloveniji. Prav oster mraz vlada tudi v Dalmaciji. Parniki prihajajo in odhajajo s skoro celodnevni zamudami, če sploh vršijo promet. V Južni Srbiji je zapadel velik sneg ter je na ozko-tirnih progah vsak promet nemogoč. Zelo oviran je tudi promet po normalnotirnih progah in po cestah. Slična poročila prihajajo tudi iz Bosne in iz Vojvodine. Kakor kaže bo ta mraz trajal še več dni, dasi bo njegov maksimum kmalu prekorachen.

KOLEDAR.

Sreda, 21. decembra. Tomaž, Glicerij, Severin.

Dunajska vremenska napoved za 21. december: V severnih Alpah najbrže še po večini jasno in hud mraz, v južnih Alpah oblačno, hud mraz, morda nov sneg.

★ **Kako izgleda »naprednost« po »Jutra«.** Mariborski »Večerniki« in »Jutra« sta kričavo poročala, da so pri Gornji Sv. Kungoti zmagali »naprednjaki«. Da bodo čitatelji vedeli, kako mariborski dopisnik samostojno-demokratskih listov ustvarja »naprednost« izide pri občinskih volitvah, mu svetujemo, da pogleda, kdo je pri Gornji Sv. Kungoti izvoljen za župana. Pristaš SDS sploh ni mogel biti izvoljen, ker nobenega ni. Izvoljen je bil za župana g. Martin Volavšek, odlični pristaš SLS. Tudi svetovalci so somišljeniki naše stranke. »Večerniki« je celo g. Vaupotiča krestil za »naprednjaka«, čeravno je zvest in delaven zaupnik SLS. Ne blamirajte se tako nesmrtno, gospodje poročevalci »Jutra« in »Večernika«.

★ **V okraju Maribor levj breg** so bili pri volitvah županov v 76 občinah izvoljeni zanesljivi pristaši SLS. Izjemo delajo samo občine Selnica ob Dravi, Sv. Marjeta ob Pesnici, Senarska, Čeršak, Vukovski dol in še par drugih občin. Nad 85 odstotkov občin ima naše župane. Kljub temu pa pišejo SDSarji o nekem »napredovanju« svoje stranke. Kje neki tiči to napredovanje, ker ga nikjer ni videti!

★ **Vse občine v okolici Maribora** na levem dravskem bregu imajo župane pristaše Slovenske ljudske stranke. V Kamnici je izvoljen naš pristaš g. Vračko, v Rošpohu g. Hauptman, v Krčevini g. Peklar, v Lajtersbergu g. Kožanko, v Sv. Petru g. Fluher. V Lajtersbergu so volili nosilca naše liste celo socialisti in so svojega kandidata pustili na cedilu. Rdečega obroča okrog Maribora nil na severu je Maribor popolnoma obdan ob občin, ki imajo župane in večino SLS. Kaj pravi k temu »Volksstimme«, kaj »Jutra«, ki kričita o napredovanju naprednih (!) glasov.

★ **Veroučitelji** se vabijo, da čimprej vpošljejo direktno računovodstvu delegacije ministrstva financ, odsek za ljubljansko in mariborsko oblast prijave veroučnih ur, in sicer izključno le za meseca september in oktober 1927.

GRAMOFON 575,- 365,-
HARMONIKA 740,- 360,- 200,-
VIJOLINA v ETUJU 545,- 315,-
MANDOLINA 220,- 160,-
KITARA 320,- 270,-

Gramofonske plošče, strune, ustne harmonike in okarine. Vodi se samo blago najbolje kakovosti.

Veletrgovina R. STERMEČKI, Celje
Velika božična prodaja.

★ **Smrtna kosa.** V pondeljek popoldne so v Domžalah pokopali gospo Franciško Müller, soprogo posestnika in vinskega trgovca v Stobu. Pokojnica je bila zgled prave krščanske matere in nad vse skrbna gospodinja. Daleč naokoli je bila znana po svojem usmiljenem srcu. Iz njene hiše ni noben ubožec odšel praznih rok. Svojo težko in dolgotrajno bolezen je prenešala z izredno potrpežljivostjo, tudi med boleznijo si ni dala miru in je vedno delala. Njena smrt pomeni težak udarec za soproga in sedem neodrskih otrok. Kako je bila blaga pokojnica splošno priljubljena, je pokazal lep pogreb, katerega se je udeležila velika množica ljudi. Nepozabno pokojnico bodo vsi ohranili v trajnem spominu.

★ **Smrt zaslužnega šolskega ravnatelja.** Iz Ljutomera poročajo: Tu je bil v petek, dne 16. t. m., pokopan velezaslužni šolski ravnatelj g. J. Robič, ki je dosegel starost 78 let. Rajni je bil rojen pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža ter je učiteljeval pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, v Ptujju, pri Sv. Vidu blizu Ptujja in 30 let v Ljutomeru do svoje upokojitve. Bil je izvrsten vzgojitelj in učitelj, svojim tovarišem pa dober svetovalec. Za svoje odlično delovanje v šoli je prejel najvišje odlikovanje zlati križec. Njegovo plodonosno delo so tudi znane ceniti vsolane občine Ljutomer, Noršinci, Pristava, Presika, Slamnjak, Kamenščak, ki so ga imenovale častnim občanom. Nekaj let se je tudi udeleževal kot organist, koje službo je opravljal z največjo vestnostjo. Z duhovščino je živel v najlepši slogi. Učiteljskemu društvu je načeloval več let. Tudi je bil mnogo let zastopnik takratnemu okr. šolskemu svetu. Bodj mu ohranjen najlepši spomin!

★ **Železniška zveza Slovenije z morjem.** Prejeli smo sledeči dopis, ki ga rade volje priobčimo: »Veledenjenji g. urednik! V tozadnem članku se govori na nekaterih mestih o Klodičevi progi Kočevje—Vrbovsko. Po udarjam, da ne gre za kako posebno novo traso, ampak vedno le za skupni Klodič-Hrovatov projekt, ker sva z g. inž. Hrovatom skupaj začela proučevati zadevo in sva potem vedno zastopala eno in isto idejo, kateri se je priključil tudi g. inž. Kavčič. Prosim, da točnosti na ljubo to objavite. — Inž. Makso Klodič.

★ **Loterija trgovske akademije.** Izžrebane številke se dobe za 1 Din pri zbornici za TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10.

★ **Elegantno in praktično darilo za božič** in novo leto je ameriško Vaternan's nalivno pero, katerega dobite pri tvrdki Iv. Bonač, Ljubljana.

★ **Trgovcem — točilem alkoholnih pijač** v Ljubljani in ljubljanski okolici sporoča Gremij trgovcev v Ljubljani, da je gospod veliki župan za ljubljansko oblast na intervencijo Gremija dosežanje pravice točenja alkoholnih pijač podal šal do konca junija 1928. leta. Podrobna pojasnila bo vsak trgovec prejel od Gremija s posebnim obvestilom. — Načelstvo.

★ **Prva izučena urarska pomočnica.** Pri zadrugi urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani se je vršila dne 23. novembra t. l. pomočniška preizkušnja, katere se je udeležilo pet kandidatov in ena kandidatinja. Od teh pripadajo štirje urarski, eden zlatarski in eden pasarski obrti. Zadruga beleži pri tej preizkušnji v svoji kroniki posebno važnost s tem, da se je udeležila preizkušnje prvič ženska oseba in sicer za urarsko stroko. Še bolj značilno je pa to, da je napravila ženska kandidatinja izmed vseh kandidatov urarske stroke, tako v praktičnem delu, kakor teoretično, preizkušnjo z najboljšim uspehom.

★ **Vsak želi, da napravi za božič** svoji družini veselje s kakim darom. Tako hočemo tudi mi razveseliti bedne slepe s podporami in jim olajšati bedno trpljenje. Zato prosimo p. n. občinstvo, da nam gre pri tem na roko in se spomni s kakršnimkoli darom bednih slepih. Milodare sprejema Podporno društvo slepih Ljubljana, Wolfova 12. — Vsak najmanjši dar (v blagu ali denarju) dobrodošel.

★ **Konj in voz ukradeni.** V ponedeljek zvečer je neznan tat ukradel v vasi Hlebech pri Radovljici posestnika Francu Markelju konja »prama« s kmečkim vozom na lestve. Konj ima zadnji nogi beli, dočim je po truplu rjave barve. Markelj trpi 5.700 Din škode. Tatu so že na sledu.

★ **Žrtve mraza.** V okolici Bečkereka sta zmrznili dve osebi in sicer 49 letni Filip Uršuleska, posestnik, ki se je napol, in 50 letna Julija Jovanovič, ki je na poti v mesto onemogla in zmrznila. Tudi iz okolice Novega Sada in Subotice poročajo, da je tam več oseb zmrznilo.

★ **Devet rudarjev podsulo.** V rudniku za havksit v Kruševem v Dalmaciji se je podrl rov in je pri tem podsulo devet rudarjev. Padlo je nanje okoli 150 ton zemlje. Vsi ponesrečeni rudarji so bili oženjeni in zapuščajo skupno 37 sirot.

★ **Ljubitelje fotografiranih zbirk razveselijo** za božič in Novo leto z albumi za slike. Od najpriprostejše do najneje kakovosti lastnega izdelka dobite pri Iv. Bonač, Ljubljana.

★ **Skrivnostna nesreča na orožniški postaji.** V poslopju orožniške postaje v Drenovem pri Negotinu so našli dva mrtva in dva težko ranjena orožnika. Preiskava doslej še ni mogla dognati, če gre za bombni napad na postajo ali za nesrečo. Brez dvoma je, da se

Najprimernejše in najlepše božično in novoletno darilo

je srečka državne razredne loterije!

Premijlo Din 500.000.--

Je zadela pri zadnjem žrebanju srečka, kupljena pri

Zadružni gospodarski banki d. d.,

ki jih ima v Ljubljani in pri podružnicah Bled, Kranj, Kočevje, Celje in Maribor še na razpolago.

Cene srečk: Cela 100 Din, polovica 50 Din in četrtinka 25 Din.

Vsaka srečka zadene!

je nesreča dogodila radi eksplozije bombe v službeni sobi. Težko ranjena orožnika se niso mogli zaslišati, ker sta še vedno nezavesna.

★ **Vajenec zabodel vajenca.** V Zagrebu sta se v trgovini v Jurišičevi ulici sprla dva vajenca. Pred otvoritvijo trgovine so se uslužbenci trgovine šalili med seboj, ali radi šale se je čutil težko prizadetega vajenec Josip Hrbut, ki je nenkrat izvlekel iz žepa nož in pričel z njim suvati na levo in desno. Svojega tovariša Dragutina Šetino je tako sunil v stegno, da se je deček onesvestil. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so ugotovili težko poškodbo in veliko izgubo krvi.

★ **Pariški pisemski papir** v mapah in kasetah, podložne mape, garniture za pisalne mize, spominske knjige, dnevniki, bronzovi predmeti itd., so najlepša darila za božič. — Zmerne cene! — Iv. Bonač, Ljubljana.

★ **Če avto izgubi šoferja.** Nenavadna avtomobilska nesreča se je pripetila te dni v Zagrebu. Šofer Dragotin Sveglj nikakor ni mogel pognati svojega avtomobila z mesta v Gunduličevi ulici. Stopil je z avta, da pregleda motor, toda v tem hipu je zdrvel avto proti najživahnejši zagrebški ulici Ilie in se zelel v bližnjo trgovino, last trgoveca Franca Metelka. Na mestu nezgode se je nabralo mnogo občinstva, pristopil je že stražnik, ki je hotel šoferja zapisati. Toda ta se je usedel v avto in odbrzel z njim. Vendar je policija ugotovila ime šoferja ter ga aretirala. Šofer se brani, da je pobegnil z avtom, ker je moral še pravčasno prepeljati nekega potnika na kolodvor.

★ **Prospekt prodal za srečko.** Blizu Trogira se je pojavil neznan agent, ki se je izdajal za zastopnika tvrdke »Vrtilek in comp. iz Ljubljane«. Ponujal je neke srečke »Merkator«, vendar pa je izročil nevednim kupcem le prospekte mesto srečk ter si pustil izplačati prve obroke po 60 Din. Neznane, najbrže kak Slovencec, je ogoljufal na ta način več ljudi.

OBLAČILA TVRDKJE J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ **Čajanka!** Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus vaniljen sladkor? Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk.

© **Vsakovrstne trpezne čevlje, snežne čevlje, galošje** kupite najboljšje pri A. Gorše, Stari trg 15.

★ **Apetit-testenine** in dvojno sladno kavo zahtevajte v vsaki trgovini.

★ **Samo malo časa** poskušajte rabiti za nego Vašega telesa pravi Fellerjev Elsaffluid in opazili bode, kaj vam je dosedaj manjkalo v vaši hiši. Za glavo, za hrbet, za roke, in noge, za oči, zobe, mišice in živce, za celo človeško telo so najuspešnejša že od dedovskih časov drgnjenja in masiranja z Fellerjevim Elsaffluidom, katera opravčujejo njegov sloves kot najboljše bol ublažujoče domače sredstvo in kozmetikum. Deluje tudi notranje ugodno! V lekarnah in tozadnih trgovinah poskusna stekleničica 6 Din, dvojna 9 Din, specialna 26 Din. Po pošti najmanj 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialne steklenice pri lekarnarju Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134, Hrvatska.

Božična prodaja

raznih oblačil in modnih potrebščin po globoko znižanih cenah pri tvrdki **Drago Seiwab, Ljubljana**

Ljubljana

NOCNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Sušnik na Marjiniem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

© **Zadnja maša** v Ljubljani. Pišejo nam: Vsakomur se včas h zgoti, da mora kako nedeljo ali praznik loviti zadnjo mašo. Mnogo je celo takih, ki to delajo povečini vsako nedeljo in vsak praznik. Prav ti dobro vedo za zadnje sv. maše v ljubljanskih cerkvah: ob 10 pri uršulinkah, ob pol 11 pri sv. Petru, ob 11 pri frančiškanih (izvrstno obiskana!) in prav zadnja ob pol 12 v stolnici. Mnogo je pa takih, ki za te maše ne vedo. O tem me je prepračil sledeči prizor: Bilo je v nedeljo ob četrt na

12 dopoldne. Dva dečka — očividno vajenca — se ustavita na cesti in eden hoče nazaj v mesto, češ: »Brez maše ne smeva biti; pojdi, bova že še kje katero dobila.« — Drugi večji deček vleče tovariša za roko naprej: »Kje boš sedaj dobil še kako mašo, n.kari, no! Saj sva bila pa tako v cerkvi in to tudi velja. Bova šla že drugo nedeljo k maši...« Ne vem, kaj je fanta zamotilo, da nista šla pravčasno v cerkev. Na vsak način pa bi bilo prav, da bi se zadnje nedeljske službe božje na primernih vidnih mestih stalno objavljale. Marsikdaj bi tak glas zalegel kot opomin. Vsaj pa naj bi se taka naznanila objavljala na zunanji strani cerkvenih vrat in pa v »Slovenec«.

© **Vstop na Božično razstavo umetnin** v Ljubljani je v času od 20. do 24. t. m. vsakemu prost. Slovenski umetniki so priredili tu v okrilju ljubljanskega velesejma to razstavo umetnin, t. j. slikarstva, ter keramične umetnosti. Ne samo, da more tu vsak ljubitelj prave umetnosti izbrati in kupiti umetnino, ki mu je všeč — cene so zelo primerne — ampak ima prireditelj tudi velik vzgojno-kulturni pomen. Razstava pokaže vsakemu, da more imeti za isti denar pristno domačo umetnino, ki ji je vrednost z leti vedno večja, kakor ga sicer izda za razne tovarniške množinske predmete, ki so sami po sebi z umetniškega vidika brezvredni.

© **Krasna Madona** je razstavljena na božični prodajni razstavi umetnin v Jakopičevem paviljonu. Slika je zelo velika, umotvor našega priznanega umetnika Henrika Santla in je zelo posrečena kopja po originalu Padovana »V nebeški galeriji«. Na sliki se razliva neizmerna milina Matere božje! Ker je cena zelo zmerna, opozarjamo nanje vse merodajne kroge. Umotvor je vsaki krščanski spalnici pa tudi cerkvi največji okras. Razstava je odprta do konca tega meseca vsaki dan od 10. do 16. ure popoldne.

© **Sibirija v Ljubljani.** Po ulicah hodijo ljudje, vsem se mudi, kajti mraz, pravi sibirski mraz reže v ušesa in v nohte, če pa ima kdo samo tenak površnik, ali pa je sploh brez njega, ga mu reže v vse telo. 23 stopinj pod ničlo kaže toplomer, iz Ljubljane in od barja prihaja megla, — huk, — kaka megla! Vse kašlja, vsakdo je v teh dneh prehlajen in nadušljiv. Po ulicah drči, pod nogami ti škriplje snež in ko greš zjutraj od doma v urad, se ti obesi na brke in lase bela plast ivja. Tam pod Rožnikom pa je promet. Sanke drče nizdol po hribu in smučji. Blagor jim v teh dneh, ki niso zmrznjeni.

© **Prošnja gosp. vladnemu komisarju.** Hišnim posestnikom v Florjanski ulici se dostavljajo pozivi k prispevkom za asfaltiranje po 2 do tri tisoč dinarjev. Tega izključno mali posestniki vsled stanovanjske zaščite, visokega davka z občinskimi dokladami, h katerim pride še gostaščina itd. ter hišna popravila, ne zmorejo. Naj se ne nalaga še novih bremen onim, ki pobirajo najemnino v kronah! Apelliramo na uvidevnost! Nadaljnje iztirjanje pa naj se odloži do končne pravične, še ureditve.

© **Umrli so v Ljubljani** v času od 16. do 21. t. m.: Bogomir Krenner, učitelj v p. 69 let, Resljeva c. 26; Franciška Puntar, zasebnica, 48 let, Gregorčičeva 7; s. Tristana Franciška Antončič, 38 let, s. Jozefina Asterija, 31 let, obe usmiljenki, Slomškova ulica 20; Franja Lebar, čevljarjeva žena, 65 let, Jemkova ul. 9. V bolnici so v istem času umrli: Marija Pogačnik, posestnica, 48 let, Celovška c. 66; Valter Zeltner, sin narednika, novorojenček; Marija Zirovnik, žena paznika, 47 let, Stražšče 11; Katarina Podstenšek, hči delavca, 1 mesec, Soštanj; Katarina Petrač, žebjarica, 24 let, Kropa; Josip Dolničar, sin tšpetnika, 4 leta, Moste 48; Ana Skovec, zasebnica, 68 let, Kamnik; Marjan Bostič, sin delavca, 1 mesec, Podutik; Ivan Kmetič, dninar, 24 let, Semič.

© **Zastoj lahko** dobite kanarčka, ako obiščete božično razstavo kanarčkov v liceju in prinesete s seboj oglas izdan od društva za varstvo in vzgojo pte pevki, kojih vsak nosi zaporedno številko, ki je obenem srečka. Posameznik srečka le z enim oglasom. Ne pozabite shraniti oglasa!

© **Tovarna Jos. Reich** sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.

Maribor

□ **Demokrati in socialisti** — ena skupina. Napoln oficijelno se je sprožilo obvestilo, naj se SLS začne pogajati na tu način, da bi sodelovala s skupino, ki jo tvorijo demokrati in socialisti. Pred volitvami so socialisti to tajili, zdaj jih ni več sram priznati, da so res z demokrati dogovorjeni. Tudi tistih 881 demokratov, ki je še v dobri veri glasovalo za svojo SDS, češ, saj ni res, da bi SDS pomagala do socialističnega režima na občini, gleda danes precej razočarano v to vest, ki so jo lansirali socialisti po vsem mestu, da lahko govorijo: »Kaj, mi z demokrati smo močnejši kot je sama SLS.«

□ **Provezem cestnega omrežja.** Pobrežka občina je prevzela napeljavo obcestnega električnega omrežja. Stroški znašajo v celnem 250.000 Din in te bo občina odplačala tekom 5 let.

□ **Smrtna kosa.** V Mariboru je umrl ve-reposestnik in gostilničar pri Treh ribnikih g. Jurij Orovič v starosti 61 let. Rajni je znan po celnem Mariboru iz časov, ko je krčmaril v Vetrinjski ulici. Pogreb se bo vršil v četrtki ob dveh izpred hiše žalosti pri Treh ribnikih na Pobrežje. — Huda srčna napaka je ugasnila luč življenja g. Josipu Deklevi, upokojenemu finančnemu pregledniku, ki je po pobegu iz Trsla stanoval v Valvazorjevi ulici. Rajni je bil naš zvest pristaša in ostani mu ohranjen hvaležen spomin! Pogreb se bo vršil v četrtki ob pol štirih.

□ **Kmetijska podružnica za Maribor in okolice.** Od 15.—17. januarja 1928 se vrši pod pokroviteljstvom g. velikega župana mariborske oblasti in Društvenem domu v Ptujju druga vinska razstava, združena z vinskim sejmom. Načelstvo podružnice opozarja svoje ude na to prekorno prireditel v pozivlja, naj se udeležijo kot razstavljalci v čim večjem številu. Kdor se misli odzvati pozivu, naj si da poslati od odbora za oblastno razstavo v Ptujju prijavnico z instrukcijo in sicer takoj, ker jo je treba do 31. dec. odboru vrniti. Razstavljalcem so namenjena odlikovanja: zlate, srebrne in bronaste kolajne, diplome in vinarstveno orodje.

Celje

□ **Celjski mestni proračun.** »Nova doba« kar ne more počakati začetka proračunske debate v celjskem obč. svetu in skuša že sedaj z zavijanjem in sumničeni označiti predlog proračuna kot nekaj nemogočega. »Novi dobi« bi priporočili, da svojemu referentu v obč. zadevah pove, da naj ne živi v domišljiji, kot da mu je dana vsa občinsko-gospodarska modrost. Zlasti naj blagovoli molčati o socialnih nalogah občine, za katere baš ta gospod občinski informator »Nove dobe« v času demokratske občinske vlade ni imel nobenega smisla, še manj pa zmožnosti za njih reševanje. Proračunska debata bo pokazala, kako se svoje odgovornosti napram raznim socialnim nalogam sedanja večina globoko in resno zaveda. Socialno-politični odsek pod vodstvom g. dr. Ogrizka pripravlja tozadevno daleko-sežne hude.

□ **Huda zima.** Kot povsod se lahko tudi v Celju postavimo z izredno hudim mrazom. Tako je včeraj jutraj kazal toplomer trdke »Sanitas« —19° C mraza, temperaturo tedaj, ki je pri nas pač redka. Okoli polnočja je vsed solnce mraz znatno popustilo, a le zato, da more tem huje pritisniti na večer.

□ **Za najrevnejše šolske otroke vseh osn. šol v Celju** je tukajšnja drž. zaščita naklonila 21.000 Din. Vsaka šola je dobila 5250 Din, da obleče za Božič najrevnejše učence oziroma učence. Zaščita je ta denar imela deloma prihrankih od prejšnjih let, deloma so zaščiti v ta namen darovali: celjski magistrat 2500 Din, celjska okoliška občina 2500 dinarjev, Celjska posojilnica 2000 Din, po 500 Din: Ljudska posojilnica, Mestna hranilnica in Južnoštajerska hranilnica, tkalnica v St. Pavlu 33 m platna. Velikodušne darove so prispevali tudi dobrotniki po nabiralni poli deloma v denarju, deloma v blagu. Odbor zaščite izreka vsem blagim dobrotnikom, ki so pripomogli do božičnega veselja revni deci, tem potom svojo najlepšo zahvalo.

□ **Opozorilo.** Za božične praznike prodajam v svoji stari trgovini na Kralja Petra cesti št. 27 razna vina Prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju; pri odjemu od 5 litrov naprej za en dinar ceneje. — Anton Fazarine, Celje.

Sport

SMUCARSKI TEČAJ.

Smučarje, ki se žele v kratkem času dobro izveščati na smučkah, vabimo v smučski tečaj pri Koči na Sv. Planini 985 m nad Trbovljami od 24. dec. do 1. jan. 1928. Tečaj bo vodil g. R. Badjura. Celotna oskrba na dan za osebo 40 Din. Snega dovolj in kakor našaš za začetnike — suh pršič! — Opozorjamo na oklic z dne 16. t. m. pod naslovom Sport. — Litijska podružnica SPD.

ZIMSKA OLIMPIJADA V ST. MORITZU.

Priprave za zimsko-sportne igre v St. Moritzu so v polnem teku. Z ozirom na izredno veliko število udeležencev in posetnikov iz celega sveta, je prireditelj sob in prenočišč mogoča samo tedaj, ako se vsi udeleženci nenudena prijavijo tajništvo hotelirske zveze v St. Moritzu, ki je prevzelo nakazilo in porazdelitev stanovanj. Ker je v St. Moritzu s čim večjim prostora le za okroglo 2000 gostov, je prireditelj hotelirske zveze tudi vsa telovišča v celnem gorenjem Engadinu za zimski obrat. Zvezo oddaljenějšíh krajev s St. Moritzem bo oskrbovala

električna gorska železnica, ki bo vozila za šna zimske olimpijade iz vseh delov gornjega Engadina ponoči in podnevi vsako uro v centrum prireditelj — St. Moritz. Za jugoslovanske tekmovalce, kakor tudi za vse ostale jugoslovanske posetnike je izposloval »Medjusavezni odbor za IX. Olimpijado« v Zagrebu, Markov trg br. 2 polovično vožnjo na naših in švicarskih železnicah, popust na avstrijskih železnicah bo pravočasno dovoljen. — Vožnja iz Ljubljane v St. Moritz bo veljala z brzovlakom II. razred okroglo 300 Din in 16 švicarskih frankov, III. razred okroglo 180 Din in 8.50 šv. fr. Vse te ugodnosti pa veljajo samo za one posetnike, ki se bodo javili najkasneje do 23. dec. 1927 direktno pri Medjusaveznem odboru v Zagrebu. Pozivljamo vse interese, da se pravočasno prijavijo pri gorenjem naslovu. — Odbor za IX. Olimpijado v Sloveniji.

VESLASKA OLIMPIJADA.

Nizozemska veslaška zveza se je posvetovala v zadnji seji o odredbah, ki naj zagotovijo veslaški olimpijadi gladek potek. Tekme se bodo vršile od 8. do 10. avgusta na ravni, 3 do 4 km dolgi vodni cesti, ki je pa samo 40 m široka in ki dopusti zato samo istočasni start dveh čolnov. Spremljevanje z motornimi čolni je izključeno, pripuščeno bo samo čoln sodnikov. Zato so zgradili ob vodi avtomobilno cesto, a tudi število avtomobilov bo omejeno na tri.

MEDNARODNE CESTNE DIRKE 1928.

Union Cycliste Internationale (Mednarodna kolesarska zveza) je imela sejo, na kateri so doleteli roke za mednarodne cestne dirke v bodočem letu. Za 5. februarja se bo vršila dirka »spovprek po Parizu«. 25. marca ji bo sledila dirka Milano—San Remo, 8. aprila Pariz—Roubai, 15. aprila »po Piemontu okoli«. 22. aprila Pariz—Tours, 6. maja po Romagnu (Italija), 5.—6. maja Pariz—Bordeaux, 9.—13. maja »po Belgiji okoli«. 12. maja do 3. junija dirka po Italiji, 20. maja Pariz—Caen, 25. maja ali 3. junija Pariz—Bruselj, 28. maja Pariz—Longwy, 17. junija do 13. julija znamenita Tour de France, 21. do 22. julija Dunaj—Praga—Berlin, 29. julija po Beneški, 3. in 5. avgusta olimpijska dirka v Amsterdamu, 5. avgusta Innsbruck—Bregenz, 16. avgusta svetovno cestno prvenstvo v Budimpešti, 26. avgusta cestni dirkalni kriterij v Zenevi, 2. septembra dirka po Ital. provinci Emilia, 5. septembra belgijsko cestno prvenstvo, 14. oktobra Milano—Modena, 28. oktobra dirka po Lombardiji. In še nekaj drugih.

Foto aparate

in potrebščine po nizkih cenah v zalogi drogerija

A. Kanc sinova

Ljubljana, Zidovska ul. 1.

Odprto pismo.

Ljubljana, 10. decembra 1927.

Velečenjeni gospod vladni komisar!

Ker sprejema Vaše Veleblagorodje le v četrtkih in jaz torej danes nisem mogel priti do Vas, si usojam Vam poslati to pismo.

Prevzel sem v začetku poletja od gerentskega sveta naročilo za poslikanje veže v mestni hiši na Ahacijevi cesti. Od tega časa naprej sem se pečal le s tem delom: izvrševal načrte, študije itd.

Omet v veži je bil končan v drugi polovici avgusta, tako da bi bil mogel pričeti delo na licu mesta začetkom septembra. Ker sem umetnik in nimam ne premoženja, ne podjetja, sem prosil mestno zastopstvo za predujem. Stori sem to v zavesil, da dobivajo v vseh civiliziranih državah umetniki, ki prevzemajo večja javna naročila, predujme. Mestno zastopstvo pa me je smatralo za obrtnika in mi odreklo predujem, sklicujoč se na gotov paragraf, po katerem obrtnikom ne daje predujem, pač pa od časa do časa plačila v vrednosti že izvršenega dela.

Ker pa mora za časa svojega dela imeti tudi umetnik eksistenco zase in za svojo družino, s m bil prisiljen, če sem hotel pričeti z delom na licu mesta, iskati bančno posojilo po običajnih obrestih, to pa tem tujeje, ker sem se že nekaj mesecev prej bavil samo s tem delom, ne da bi si mogel kje drugod kaj zaslužiti. Tako sem zgubil z urejevanjem gnetnih zadev tudi še mnogo časa, katerega mi nihče ne plača. Meseca novembra mi je mesina občina res izplačala na podlagi izvršenega dela prvi obrok in s tem priznala, da smem živjeti iste pravice, kakor vsak obrtnik. Zdaj pa si usojam vprašati Vaše Veleblagorodje, z kaj se mi odreka topot izplačilo drugega obroka? Ali nisem več obrtnik? Ali sem zopet umetnik brez pravice?

Predno mi pa odgovorite na to vprašanje, blagovolite proučiti sledeči račun: Dobil sem na primer za portret v obsegu okroglo 1,5 m² 12.000 Din, kompozicije na oboku merijo vsaka po več kot 6 m², torej štirikrat toliko. Če vračunam vsa pripravljajna dela kakor načrte, študije, karton in vse izdatke, ki zahteva tako obširno in vestno delo, potem je tudi vsaka teh slik vredna najmanj štirikrat toliko, kot omenjeni portret. Jaz pa sem prevzel to delo zato, da podarim svojemu rojstnemu mestu obširen umovot, dostopen vsakemu; plačilo pa, ki mi ga je določila mestna občina, naj bi mi sploh onogučilo delo s tem, da preživljam ta čas sebe in svojo družino ter krijem potrebne izdatke.

Do zdaj storjeno delo je tedaj več vredno kot cela od mesine občine namenjena vsota in na to mi neče dati onih tisočakov, ki jih potrebujem in do katerih imam pravico.

Ne vem, kateremu izmed gospodov uradnikov je poverjena pravica mi odrekati izplačilo, obračam pa se do Vas kot začasnega zastopnika mestne občine ter si usojam pri tej priliki Vas opozoriti, da sem vlogo za izplačilo drugega obroka oddal pred tremi tedni in da sem šele danes, ko sem že ponovno obhodil razne pisarne magistrata izvedel, da je moja vloga odbita. Ali ne mislite, gospod vladni komisar, da bi bilo pravilnejše, če se mi že hoče delati krivica, da bi me o tem obvestila mestna občina v nekaj dneh, ne pa, da moram zato jaz poizvedovati tri tedne?

Ker sem na ta denar prav sigurno računal, sem se še te tri tedne dalje bavil z Vašim naročilom, tako da nisem mogel lotiti drugega dela ter ničesar zaslužiti. Kdo mi poravnata to škodo?

Božični prazniki se bližajo, drugi ljudje se bodo radovali, jaz bom moral skrbeti vsak dan sproti za hrano, moram tem ko me bodo oblegli upniki. To je božična darila, ki mi ga je namenilo moje rojstno mesto, v katerem sem se več kot 30 let kulturno udeleževal.

Končno Vas prosim, gospod vladni komisar, vzeti na znanje, da nisem več pri volji beračiti za ono, do česar imam pravico, in da zahtevam na vsak način takojnje izplačilo drugega obroka; v nasprotnem slučaju si iščem drugod svojo pravico.

Ker je poslovanje mestne občine proti meni kot umetniku zelo značilno za stalne javnih oblasti nasproti umetnosti sploh, torej vožnjo za vse, ki se zanimajo za kulturo, se čim dlje zahtevam objaviti to pismo v dnevnikih.

Z najodličnejšim spoštovanjem

R. Jakopič.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 21. decembra: BOLJŠI GOSPOD. Red B. Četrtek, 22. decembra: Zaprto. Petek, 23. decembra: SODNIK ZALAMEJSKI, premijera. Premijerski abonma. Sobota, 24. decembra: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 21. decembra: Zaprto. Četrtek, 22. decembra: CAROBNA PIŠČAL. Premijera. Premijerski abonma. Petek, 23. decembra: Zaprto. Sobota, 24. decembra: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sreda, 21. decembra ob 20. uri: MADAME BUTTERFLY. Ab. D. Kuponi. Četrtek, 22. decembra ob 20. uri: TAKRAT V STARIH ČASIH. Ab. A. Petek, 23. decembra ob 17. uri: SNEGULČICA. Otroška predstava pri znižanih cenah.

Prireditve in društvene veselje

Ljubljana.

Javno predavanje. Danes ob osmih zvečer priredi Društvo za pospeševanje ciljev Lige narodov svoje prvo predavanje. Predava družbeni tajnik, prosvetni referent g. dr. Pavel V. Brežnik o Mednarodnem inštitutu za umstveno sodelovanje v Parizu. Predavanje se vrši v prostorih Francosko-jugoslovanskega kluba v Narodnem domu, priliče desno. Vstop vsakomur prost.

TK Skala priredi v četrtki dne 22. dec. red. sestanek članstva v salonu hotela Lloyd ob 20. uri zvečer.

Društvo »Treznost« naznanja, da se danes dne 21. dec. ne bo vršil običajni sestanek, prihodnjega pa objavimo pravočasno.

Slovensko latolsko akademsko starešinstvo ima danes v sredo dne 21. decembra ob 8 zvečer v dvorani Akademskega doma redni družbeni sestanek s predavanjem tov. dr. Sušnika: Zadaja prosvetna konferenca v Beogradu. — Odbor.

Redni občni zbor Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva se vrši dne 6. januarja 1928 ob 10 popoldne v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5 v Ljubljani. Dnevni red je sledeči: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega obnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poro-

čilo odsekov 4. Poročilo revizorjev. 5. Poročilo klubov. 6. Volitev novega odbora in ostalih društvenih funkcionarjev. 7. Služajnosti. — V smislu društvenih kravil se morajo predlogi, ki jih hoče staviti kak član na občnem zboru, naznaniti pisмено 8 dni prej društvenemu odboru. Vsak klub naj pošlje svojega zastopnika. — Odbor. Versko-znanstveno predavanje za izobražence je nocoj ob pol 8 v dvorani Doma duhovnih vaj. Predava g. univ. prof. dr. Ehrlich: Skrivnostni pojavi v okultizmu.

Celje.

Krekoviti Danes ob 8 zvečer se vrši vžven sestanek vsega članstva celjske Krekove mladine. Na sestanku predava veleč. g. prof. P. Kovarčič o zanimivem predmetu.

Maribor.

Mesečni sestanek duhovnikov-tretjerednikov danes ob pol 5. uri v frančiškanskem samostanu. Pridite!

Ostali kraji.

Hoče. Na Štefanovo dne 20. dec. ob treh in 8 vprizori tukajšnje Kat. bralno in gospod. rsko društvo v svojem društvenem domu velenanimivo igro »Zrtev spovedue molčečnosti«.

Otvoritev kat. Društvenega doma pri Zgornji Sv. Kungoti se vrši na Štefanovo dne 20. decemb. ob dveh popoldne. Kot sl. vsostni govornik nastopi g. dr. Jeraj iz Maribora. Z otvoritvijo in blagoslovitvijo je združena posebna slavnost z raznimi točkami. Vabimo tudi Mariborčane in sosede.

Jesenice. Danes zvečer ob 8 se vrši v Kato-liškem delavskem domu skioptično predavanje o francoski revoluciji. Predava akademik Duh.

Poizvedovanja

Naša se je manjša vsota denarja v dvorani Uniona v nedeljo popoldne. Dobi se v pekariji Mole, Florijanska ulica 21.

Prepričajte se

da dobite najprimernejša božična darila za dame, gospode in otroke po znatno znižani ceni, v modni trgovini P. Šterk nasi.

MILOŠ KARNIČNIK
Ljubljana, Stari trg št. 18

Nadaljevanje reje ljubljanskega oblastnega odbora.

(Glej 2. stran.)

Nato je govoril posl. Zupančič (SKS). Za njim je govoril posl. Peter Hauptman (SLS), načelnik finančnega odbora, ki je v krasnem govoru utemeljeval postavke v proračunu, ki določajo nizko doklado na vinski trošarino, opozarjajoč na veliko gmotno in moralno škodo, ki jo povzroča alkoholizem narodu, družini in posameznikom. Govor posl. Hauptmana je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Nato je govoril posl. Puc (SDS).

Poslanec Križnik (SLS) je pozval tudi opozicijo, da glasuje za ta proračun, da s tem pokaže, da ima srce za delavstvo, zlasti za rudarje. Stavil je predlog za omiljenje takse na avtomobile, da se oproščajo takse, ako imajo gumiaste obroče, napolnjene z zrakom od sedem sedežev dalje.

Največje veselje je povzročil posl. Bogovič (SKS), ki je polemiziral z lastnim klubom. Izjavil je, da bo glasoval za takse na motorna vozila. Ko je končal svoj govor, je ves navdušen vzkliknil: »Pvrikrat sem nastopil, pa me le niste snedli.«

Poslanec Oblak (SLS) je govoril o taksi na motorna vozila. On je lastnik avtomobila in pravi, da je uredba o teh taksah zanje sprejemljiva. Pri uredbi je sodeloval tudi avtomobilski klub, ki je pristal na sistem obdavčenja, četudi je sicer proti vsakršni taksi. Končno je poslanec stavil resolucijo, da naj oblast zastavi pri državi ves svoj vpliv, da se v ljubljanski oblasti pobrana avtomobilska taksa izroči oblasti.

Poslanec Tavčar (SDS) je stavil par spreminjalnih predlogov.

Zanimiv je bil govor posl. Tratnika (SLS) ki je na živahen način orisal postopanje opozicije, ki bi hotela imeti vse, dovoliti pa noče nobenega dohodka, ampak zahteva naravnost rubežen.

Predzadnji govornik je bil Ivan Bukovec (SKS).

Raznim govornikom iz opozicije je odgovoril posl. Anton Breclj. Dr. Puc nam je svetoval, naj prevzamemo samo tiste posle, za katere bomo dobili finančne vire. Ne vem, kako bi izgledale razne ustanove, če bi še naprej hirale z državnimi krediti. Od opozicije nismo slišali nobenega predloga, od kod naj se vzamejo dohodki. Naša javnost pravilno presoja, kako neresna je opozicija.

Da smo odstopili od zahteve po davčnih virih, je razlog, ki nam ga je predložil finančni minister: Dokler se ne izenačijo davki, ne prevzamajte davčnih virov, ker ne veste, kateri davki bodo ostali. Mi smo v prehodnem stadiju in ne moremo vsega napraviti, kakor bi hoteli. Proračun smo sestavljali z velikimi težavami, ker smo dobili od države potrebne podatke, naneslo že oktobra, šele sredi decembra.

Svojim volivcem smo dali obljube, da jim življenjskih potrebščin ne bomo dražili. Finančne vire smo iskali tam, kjer se nam je zdelo, da nas bo najmanj bolelo. Kot zdravnik odločno zavračam Zupančičevo mnenje, da je alkoholna pijača človeku potrebna stvar. Držim se načela posl. Sitarja, ki se je dopoldne zavzemal za treznostno gibanje, da moramo ljudstvo dvigniti iz alkoholizma. Preden mine leto, bomo sestavljali proračun, ki bo zgleдал drugače. Vendar proračun tehnično ni popoln. Ima še mnogo napak, ker je pač človeško delo. Ko bomo imeli za prihodnji proračun zanesljivo podlago, bomo skušali delavcu, kmetu, industrijskemu delavcu olajšati njegovo težavno življenje. Opozicijo pozivljva, da glasuje za proračun, ako hoče, da jo bomo smatrali za resnega delavca v bodočnosti. Drugače bomo morali naše sedanje dobrohotno stališče revidirati po njenem ravnanju. Ako ste glasovali za izdatke, morate glasovati tudi za dohodke. Končno izjavljam, da bomo v prihodnje alkoholu, demonu slovenskega ljudstva, čisto drugače stopili na tilnik, kakor je bilo to dosedaj mogoče. (Ploskanje.)

Nato je stavil razne spreminjalne predloge, med drugim, da se zniža trošarina na produkcijo premoga, za kosovec na 10, za kockovec na 7.50 Din. Dalje je predlagal, da se zniža taksa na premog, ki se uporablja kot sirovina v industrijski obdelavi, za 50 odstotkov.

Poročevalec finančnega odseka Jare je priporočil predloge Breclja, Križnika, Oblaka. Ob enem s temi predlogi se je deloma ustreglo tudi nekaterim predlogom opozicije, ki se vsebinsko krijejo s temi predlogi.

Davštine sprejete z vsemi glasovi proti 5.

Nato se je vršilo glasovanje. Večji del oddelkov tega proračuna je bil sprejet glasno. Tudi uredbe so bile vse sprejete glasno, razen uredbe na opojne pijače. Pri končnem glasovanju je bil proračun sprejet z večino glasov proti petim. Izid glasovanja je bil sprejet s ploskanjem.

Nato je predsednik ob 9. zvečer zaključil sejo in sklical prihodnjo za četrtek 22. dec. ob pol 10 dopoldne. Na dnevnem redu je poročilo predsedstva, volitev enega člana oblastnega odbora, dveh namestnikov, enega člana oblastne kontrole, poročilo odsekov. Danes zborujejo skoro vsi odseki.

Stalin napovedal umik sovjetov v protiverski politiki.

Sprava s pravoslavno cerkvijo. -- Fanatiki ne smejo več imeti besede. -- Od besede do dejanj pa je še daleč!

Boljševiki so s prvim dnem napovedali načelen in brezobziren boj veri. Oni niso hoteli samo ločiti pravoslavno cerkev kot privilegirano in s carskim absolutizmom tesno zvezano ustanovo od države, oni niso proglasili svobodne cerkve v svobodni državi, ampak so izrecno postavili na program iztrebitev krščanske vere kot take iz ljudskih src in zato uničenje cerkve kot niene nositeljice. Ljening sam je skoval rečenico: Vera je opij za ljudstvo. Umorili so nešteto škofov in duhovnikov, jih celo množico še zdaj drže zaprte v ječah in na ledenih otokih, samega patriarhovega namestnika imajo interniranega. Veliko cerkva so oropali, mnoge spremenili v muzeje, kine in zabavišča, uprizarjali najstrašnejša bogoskrunstva. Verouk v šolah so popolnoma odpravili, do 18. leta sploh vsak verski pouk prepovedali, zakonsko družinsko vez izpremenili v navadno vsiđar na enostransko zahtevo ločljivo sožitje. Sankcionirali so, da komunist mora biti ateist.

Brez zaželjenega rezultata.

Deset let se že bore sovjeti na ta način zoper krščansko vero, celo razkolnike so na vse strani podpirali, pa zaželjenega uspeha le niso dosegli. Res da so tudi ruskega prepričanja človeka strahovito izkvarili, toda mužik se bo po navdušenju za elektriko, beton in čisti razum, čemur je zapadel po večstoletni temi, iztrezil ter uvidel, da materija in goli razum nista vse. Imoralizem, ki se ko kuča širi, odpira ljudem že zdaj oči in bo zbudil veliko reakcijo proti sebi. Režim sam pa vidi, da cerkve le ne more ugonobiti (in še tako slabotne kot je pravoslavna povrh) in da jo bo utegnil še krvavo rabiti, posebno ker se bo čedaljebolj moral opirati na kmeta, če bo hotel obstojati. Iz tega se razlaga preobrat, ki je v tem oziru v naročju režima nastopil.

Na XV. kongresu ruske komunistične stranke decembra meseca t. l. je glavni tajnik in sedanjí pravi diktator Rusije Stalin v svojem ekspozeju govoril tudi o razmerju sovjetov do vere in cerkve. Mož je divje sovraženo cerkev imenoval celo »Sveto pravoslavno cerkev«. Ker je stvar velevažna, navajamo tu del govora dobesedno. Stalin je izjavil:

Poravnava s cerkvijo.

»Po revoluciji smo rešili marsikatero težko in resno vprašanje. Za največji uspeh sovjetske diplomacije pa smatram prijateljsko poravnava s sveto pravoslavno cerkvijo, ki smo jo pred kratkim dosegli. Do takrat je bilo naše razmerje do ruske pravoslavne cerkve radi težkih zapletljivih vedno rahlo. Sedaj pa lahko s ponosom trdimo, da se je cerkev premislila in se pokazala uvideno za sovjetsko vladu. Sveta pravoslavna ruska cerkev je, ne da bi bili mi v kakršnikoli obliki v naš prid pritisnili nanjo, izdala proglaš na svoje duhovnike in verne pristaše, v katerem jim svetuje, naj razlikujejo politiko organizirane cerkve od politike vlade in naj proti sovjetski vladi zavzamejo stališče odkritosrčne iskrenosti in vdanosti brez duhovnih pridržkov.

Proti fanatikom.

Vsako revolucijo začnejo, hranijo in izpeljejo gorečnejši, kojih duh je vnet od misli na nov red. Brez gorečnejšev in fanatikov se ne zgodi nič novega na svetu. Toda skoro vsako revolucijo so prav ti gorečnejši in fanatiki, ki so jo pripeljali do uspeha, obsodili k izpodletju, k nesreči. Fanatik je človek, ki za stopa vzor, ki je nasproten drugemu vzoru;

toda on je nestrpen in nedostopen za pametne vzroke svojega nasprotnika. Gorečnejši in fanatiki so potrebni, da revolucijo spočenejo in izvršijo. Ne znajo pa sadov revolucije upravljati, ko je revolucija končana. Te resnice ni dozđaj še nihče javno povedal. Ljening sam jo je pač dojel, toda čas se mu ni zdel še dovolj zrel, da bi jo oznanil.

Ločitev cerkve in države.

Padec caristične vlade je nujno moral zahtevati popoln preobrat v organizaciji svete pravoslavne ruske cerkve. Ni bilo mogoče vreči in uničiti carizma, ne da bi razbili stroja ruske cerkve. Leta 1918. smo ločili cerkev od vladnega organizma, v katerega je bila že stoletja zapletena. Cerkev je imela predprave. Utrla si je pot v državni stroj. Duhovščina si je prisvajala državne posle, medtem ko je država segala v organične zakone cerkve. Ločitve nismo mogli izvršiti, ne da bi tu in tam bili neumno brezobzirni.

Protiverska gonja je politična neumnost, ki se vedno maščuje!

V času, ko smo se bavili s tem kočljivim vprašanjem, so naše napredovanje ovirali gorečnejši v obeh taborih. Gorečnejši cerkve so tekmovali med seboj za predpravo mučenišva. Protiverski fanatiki pa so na drugi strani oznanjevali politiko iztrebljenja cerkve. V svoji nevednosti so zamenjali cerkev z verstvom in verstvo z vero. Zaslepljeni od svojega fanatizma so spravili sovjetsko Rusijo pri ostalem svetu na glas, da namerava uničiti človeško vero z religijo. Sovjetska Rusija ni nikdar imela namena, uničiti vero ljudi v katerikoli bogu, ki ga častijo, in tudi noče pobijati nobene oblike, v kateri poskušajo ljudje izražati svojo vero. Naše odredbe proti pravoslavni ruski cerkvi so bili naperjeni proti njej samo kot proti zavezniku in sovladarju carizma. Celu slepi fanatik, ki se pripravljva, da bo razbil vero, je v najgloblji notranjosti svojega srca veren; ima ideal, za katerega je pripravljen žrtvovati svoje življenje.

Nihče ne more živeti brez ideala in bode, kar mi, brezverci, imenujemo ideal ali »stvar«, veren pripadnik pravoslavne ruske cerkve ali katerekoli druge cerkve imenoval morebiti verstvo ali vero. 95 odstotkov prebivalcev Rusije imenuje svoje ideale rajši vero. Zato je politična neumnost in zločin na sovjetski stvari, ako se kdo radi malo besed, s katerih razlago se ne more strinjati, postavi proti množicam. Poskus, nahujskati množice v verskih vprašanjih drugo proti drugi, se je vedno na vse zadnje nad tistim maščeval, ki je ta poskus podvzel.

Tovariš Stalin je s tem govorom popolnoma priznal popoln poraz sovjetov v boju proti krščanski veri in cerkvi. V njegove sofizme o značaju vere in v očitne neresnice, s katerimi hoče utajiti namene, ki so vodili boljševike v boju ne samo zoper krščanstvo, ampak zoper vsako religijo sploh, se ne bomo spuščali, ker so pregrobi. Seveda s teoretičnim priznanjem cerkve še ni praktično nič storjeno: svobode cerkvi glede verske vzgoje in udejstvovanja še niso dali in bogve, kako si »poravnava« sploh mislijo, ker brezverci bodo brezverci ostali in njihov umik je zgolj političnega značaja, kakor je Stalin sam odkrito izjavil. Vsekakor pa je s priznanjem dana podlaga, na kateri se bo dal doseči vsaj minimum tega, kar nujno rabi cerkev za svoje božje poslanstvo.

Gospodarstvo

Produkcija premoga v oktobru

V mesecu oktobru se je produkcija namram septembru znatno povečala; znašala je 177.225 ton namram 165.387 v septembru, torej je večja za 8 odstot. Skupno so producirali slovenski premogovniki v prvih 10 mesecih t. l. 1545.453 ton namram 1.319.736 tonam v prvih 10 mesecih lani in 1518.622 tonam v prvih 10 mesecih 1925. Povečala se je torej letos namram lani za celih 17 odstot. Za leto računamo lahko s produkcijo ca. 19 milijona ton namram 1.68 v letu 1926, 1.82 v letu 1925 in v letu 1924 (rekordna produkcija) 1.88 milijona ton. Vse to pa z znatno reduciranim staležem delavstva. Kajli še v letu 1925. je bilo povprečno število delavstva 12.200—13.100, leta 1926. pa najnižje 9.100, najvišje 13.000. Letos pa je bilo največ delavcev v mesecu januarju 9.400, potem pa je število zaposlenega delavstva stalno padalo: najnižje v aprilu 8300, šele v septembru se je začelo dvigati: avgust 8320, september 8362 in oktober 8506.

Produkcija v oktobru je letos najvišja in tudi lani ter 1925 je bila samo v mesecu januarju višja. Predstavlja torej rekord. Poleg tega je bila v tem mesecu letos oddaja večja kakor produkcija in so se zato zaloge zmanjšale, kar je tudi letos pvrikrat registriran slučaj. Zaloge so dosegle koncem septembra letos še prav vznemirjajočo višino 78 089 ton, torej polovico mesečne produkcije, v oktobru pa so se znižale za 1200 ton.

V mes. oktobru so oddali premogovniki od produkcije in zalog iz prejšnjega meseca: železnicam 81.323 (76.602), brodarstvu 220 (130), industriji 56.120 (50.633), ostalim 20.482 (12.988), izvozili so v inozemstvo 7925 (6295), sami so porabili 12.434 (11.420), skupno so torej oddali 178.503 (158.068) tone.

Zaloge, ki so znašale v začetku meseca 78.089 ton, so se zmanjšale na 76.811 ton.

Zaposlenih je bilo (v septembru): 264 (263) uradnikov, 245 (246) paznikov ter 8506 (8362) delavcev.

Sledeči podatki kažejo razmere v premogovni industriji (v tonah):

povpr.	1913	132.250	—
povpr.	1926	139.880	55.727
9 mes.	1927	152.025	78.069
okt.	1927	177.225	76.811

Likvidacije. Hera, stavbna reg. zadr. z o. z. v Ljubljani; Weissbacher, lesno-industrijska družba z o. z. v Ljubljani; Mlekarna v St. Juriju ob Južni železnici, r. z. z. o. z.; Posojilnica v Mariborju, r. z. z. n. z.

Kmetijsko zborovanje v Zrečah. Podružnici a) Cebelarskega in b) Sadjar. in vrtnarskega društva za konjski okraj imata svoja redna občna zborovanja na ponedeljek dne 26. decembra (praznik sv. Štefana) ob pol 10 ozir. pol 11 dopoldne v zreški šoli. Pri obeh je dnevni red običajen, pri drugem je vrh tega še poučno predavanje okrajnega ekonomista g. I. Kosija in razgovor glede porzdelitve okraja v primerne sadne okolišče. Km-tovaleci širrom konjskega okraja, udeležite se obeh obdnih zborov v najobilnejšem številu.

Ljubljanski kožni sejem 1928 dne 23. januarja bo tudi topot velika korist ne samo za naše lovce, ampak za naše splošno gospodarstvo. Lovska zadruga in uprava Ljubljanskega velešljma sta se združila v skrbni za prodajo kožovine. Njena najvažnejša naloga je organizacija skupne prodaje kožovine, da izostane nezdrava škodljiva konkurenca, katere žele ponajveč tuji, večkrat tudi domači kupci, ter da je bl go pravilno ocenjeno. Kožovino ni lahko oceniti pravilno in dogodi se nešteto krat, da kupci prevarajo nevednega in prezupnega prodajalca! Pri skupni prodaji to izostane, ker so že pred prodajo vse kože strokovno po večerkih ocenjene. Oddelek »Divja koža« na velešljmu v Ljubljani že sprejema bl go in zamorete že poslati vse zbrane kože na njen naslov. Če vam ni kaj jasno, obrnite se pismeno po navodila, ki jih z obratno pošto brezplačno dobite.

Razglas. Direkcija šum v Ljubljani razpisuje ponovno prodajo približno 300 plm³ bukovine, katere se bo izdelala v lastni režiji šumske uprave v Kostanjevici v blode. Ponudbe, spisane na listovinah, ki se dode pri direkciji šum v Ljubljani in pri šumski upravi v Kostanjevici je vložiti do dne 28. decembra 1927 do 11. ure dopoldne pri navedeni direkciji. Ponudbe morajo biti kolkovane s 100 Din kolkom ter opremljene s 10% vrščino. Predmetna pojnsnila daje direkcija šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta 1 in šumska uprava v Kostanjevici. — Direkcija šum v Ljubljani.

Borza

Dne 20. decembra 1927.

DENAR.

Danes je bilo nekoliko več privatnega blaga, tako da je Narodna banka intervenirala samo v devizah: Berlin, Curih, Dunaj in Praga. Promet je bil zelo znaten. V kurzih ni izprememb, edino Berlin je popustil od 13.58 na 13.575, ter tudi Italija.

Ljubljana. Berlin 13.56—13.50 (13.575), Curih 10.945—10.975 (10.96), Dunaj 8—8.03 (8.015), London 276.75—277.55 (277.15), Newyork 56.61—56.81 (56.71), Praga 167.975—168.775 (168.375), Trst 307.025—309.025 (308—308.25).

Zagreb. Berlin 13.558—13.588, Curih 10.945—10.975, Dunaj 8—8.03, London 276.75—277.55, Newyork 56.61—56.81, Pariz 228—226, Praga 167.97—168.775, Trst 306.95—308.95.

Belgrad. Berlin 13.56—13.59, Budimpešta 9.955—9.985, Curih 10.945—10.975, Dunaj 7.90—8.02, London 276.80—277.00, Newyork 56.61—56.81, Pariz 222.5—224.5, Praga 167.975—168.775, Trst 307—309, Bruselj 7.935—7.965, Bukarešt 36—36.50.

Curih. Belgrad 9.125, Berlin 123.73, Budimpešta 90.65, Bukarešt 3.20, Dunaj 73.16, London 25.27875, Newyork 517.65, Pariz 20.385, Praga 15.345, Trst 28.095, Sofija 3.76, Varšava 58.15, Madrid 86.25.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47875, Kodanj 189.90, London 34.56, Milan 38.42, Newyork 707.80,

Knjige in revije

VSEBINA I. ŠTEV. »BOGOLJUBA«, 1928.

(Prva številka se razpošlje te dni.)

Članki in razprave:

Božične misli iz Sv. pisma.

Pesem: Jaslice — Sv. Evharistija. (M. Elizabeta.)

Blagor jim, ki so čistega srca. (Dr. Jaklič.)

Blažena noč, sveta noč. (Kr. Cuderman.)

Pastirček. Pesem. (V. V.)

Marija jo je poklicala.

Delo za proglasitev Slomška blaženim. (M. Avšič.)

Na Marijinih potih:

»Ko bi bili poprej vedeli!...« (J. Langerholz.)

Na cilju:

Junakinja ljubezni. (Dr. Fr. Jerè.)

Zvest pastir. (Fr. Pengov.)

Iz življenja Cerkve: (Po svetu, po domovini, dopisi.)

Za življenje:

Mane, tekel fares. — Razno.

Dobre knjige.

Vzgojno.

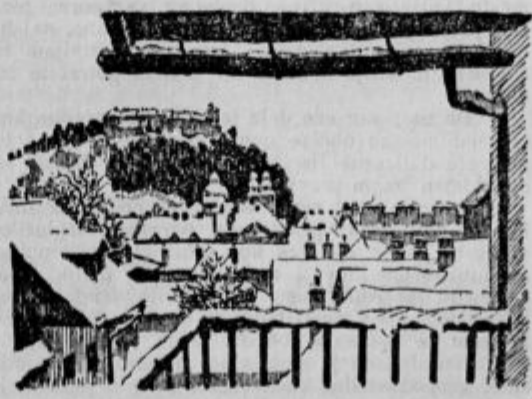
Misijonsko.

Uredništvo: Za novo leto.

Odpustki za mesec januar.

Na ovitku: Odgovori, prošnje, zahvale, koledar, nameni.

Osem slik v bakrotisku.

Zima, mraz...

Paris 27.87, Varšava 79.85. Valute: dolarji 707.10, lira 38.35, dinar 12.40, češkoslovaška krona 20.95. Praga. Devize: Lira 182.00, Belgrad 59.44, Paris 132.80, London 161.75, Newyork 83.7425. Dinar: Newyork 176.20, Berlin 7.3775, London 277.

Trst. Belgrad 82.40—82.50, Curih 355—356, Dunaj 258—262, London 89.95—89.98, Newyork 18.40—18.41, Pariz 71.55—71.65.

VREDNOSTNI PAPIRIJI. V Ljubljani se je Ljublj. kred. uvrstila na 134 den. ter Vevče na 135 den. V Zagrebu so državni papirji tendirali slabše.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 134 den., Pradediona 875 den., Kred. zavod 160 d., Vevče 135 den., Kranj. ind. 360, Ruše 205—280, Slavonska 56 den., Šušter 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86.25, agrari 53—53.25, vojna odškodnina 411—412.5, z 412, dec. 411—412.5, z 413, Hipo 57.5, Jugo 95.25, Pradediona 875—885, Ljublj. kreditna 134—135, Ščercarova 575—580, Drava 555—570, Slavonija 13.5 bl., Trbovlje 470, Vevče 130.

Belgrad. Vojna odškodnina 414—414.5 (530), dec. 414 (600), 7% invest. posoj. 86.25—86.75 (371.800), agrari 52.75—53.25.

Dunaj. Podon-savska-jadran. 89.50, Zivno 110, Hipo 6.90, Alpine 42.90, Leykam 10.90, Trbovlje 58.80, Kranjska ind. 45.10, Gutmann 27.75, Slavonija 1.48.

BIAGO. Ljubljana. Les: Rez. jelovina deske III. 25 mm od 10 cm šir. dalje lu remeljni 50x100, 4 m dolž. Iko vag. meja 1 vag. po 450, ponudba za za buk. diva suha 23 bl. povpraševanje je za smrekove hlode, Iko v. n. post. po 150 den.; zaklj. 1 v. Tendence mirna. Dež. prideleki (vse samo ponudbe; slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt, ml. tar.); Pšenica 78—79 kg. 2%, baška 347.5—352, dec. 347.5—352, sr. 345—347.5, slav. 342.5—345, oves baški zdrav ročtan 285, koruza baška st. 267.5, nav. vozn. 272.5, um. suš. 262.5, nav. vozn. 267.5, žesu prim. suha kval. gar. 232.5, dec. 232.5, jan. 262.5, febr. 272.5, marec 277.5, april 280, maj 282.5, moka 0 g vag. bl. Iko Ljublj. plač. po prejemu 500, zaklj. —. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica bač. 297.5—300, pol. 303—307.5, ban. 297.5—300, sr. 297.5—300, slav. 300—305, rž bač. 290—295, oves bač., sr., ban. 252.5—255, jčmen bač. 255—260, sr. 250—255, koruza bač. 225—227.5, n. kv. gar. 205—207.5, 1—2 212.5—215, 3—4 220—232.5, b.č. bela 227.5—232.5, ban. kv. gar. 207.5—212.5, 1—2 par. Vrš. 212.5—215, sr. kv. gar. 207.5—218, 1—2 215—217.5, moka baš. 0 g 425—437.5, 1. 2 405—415, 3. 6 317.5—325, 5. 7 260—270, 8. 8 200—215, otrobi bač., sr., slav. 190—195. Tendence neizpremenjena. Promet: 11 vagonov pšenice, 58 koruze, 3 moke, 6 otrobov, skupaj 78 vagonov.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Budimpešta (terminalska borza), 20. dec. Tendence brez poslov. Pšenica marec 31.92, 31.98, zaključek 31.88—31.90, maj 32.50, 32.24, zaklj. 32.22—32.24, rž marec 30.98, zaklj. 30.92—30.91, maj 30.86, zaklj. 30.86—30.90, koruza maj 25.90, 25.88, zaklj. 25.88—25.90.

Chicago (začetni tečaj), 20. dec. Pšenica, tend. oslabela, dec. 127.50, marec 123.50, maj 130.12 koruza, tend. medla, dec. 83, marec 87.50, maj 91, oves, tend. medla, marec 54.

Službe iščejo. Mizarski pomočnik z večletno prakso, verziran predvsem v masivnem pohištvu, išče zaposlitve. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Vestena«.

Vrnajem. Sobe za pisarne ali slično oddam. Majstrova 14.

Kdo kupi? Mizarska stiskalnica 220 m dolga (Furnirpresse), dobro ohranjena, se proda. Istotam se sprejme v trajno delo izvešan pleskar za pohištvo i. dr. — Strojno mizarstvo Andrej Kregar, Sent Vid nad Ljubljano. 10027

Ajdova moka Din 5—koruzni zdrob „350“ Prvovrstni izdelki od 25 kg naorej pošila PAVEL SEDEJ, Javornih umetni mlin — Go enjsko.

Hoffmann-Pianina popolnoma nova, pri Jos. Höfer, muzikalije, Maribor, ulica 10. oktobra 2.

GRAMOFON popolnoma nov, prvovrst. nemške znamke, po nizki ceni prodam Naslov v upravi pod štev. 10131.

Mesarji! Stenska dvigala za klavnice, mesoreznice, klobarsice, sekire - mesarice, nože, bruse, ostrila za nože, stiskalnice za ocvirke nudi najceneje FR. STUPICA, železnina — Ljubljana. 9808

Ajdovo moko pristno domače, razpošiljam od 50 kg naprej. — Paromlin Peter OSTERC, Beltinci — Priskvarje.

HARMONIKO Lubasovo, štirivrstno — poceni proda »POSREDOVALEC« — Ljubljana. Sv. Petra cesta štev. 18.

KLOBUKE priro. dežne plašče in drugo modno bogo, kupi najceneje pri »AMERIKANCU« Ljubljana, Stal trg 10.

Kupu'em kože divjačine! LUKSUS-GRAMOFON skoraj nov, poceni proda »Posredovalec«, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 18.

Kdoproda? Košute, srne, zajce in drugo divjario kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah Franc SLAMIC - Ljubljana, Gospodarska c. 6. - Tel. 2973.

HLODE bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. SCAGNETTI — Ljubljana. 7490

Trame (tudi škarti), toda popolnoma suhe, v meri od 6/8 in 4 m dolžine navzgor, kupi. Ponudbe na Ivan Magušar, Vrhnika.

Naša obrt Milinarji! Rž. proso, ajda in črmen koluti nujenale pri V. VOLK, LJUBLJANA veletrgovina hita in moke

ANTIKVITETE! Najlepši okras finemu stanovanju nudi v veliki izbiri trgovina antikvitete Ljubljana, Sv. Petra cesta 24, (nasproti hotela Tratnik).

Volna - bombaž za strojno pletenje in ročno dela dobite po najnižih cenah pri PRELOGU LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

Posredovalnica za službe se priporoča vsem cenilci interesom z zagotovitvijo najboljših postrežbe. Elizabeta Lorber, Maribor, Vetrinjska ulica 5.

Butare in kolobar, e popolnoma suhe, izredno poceni Čebin, Wolf-ova 1/3

Slovenske gramofonske plošče v veliki izbiri. Zahtevajte katalog! - JOS. HOFER, muzikalije, MARIBOR — ulica 10. oktobra 2.

Priporoča se trgovina z železnico A. SUŠNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

POZORI žične posteljne vložke nudi najceneje ter iste sprejema v popravilo

ANDLOVIC in STRGULEC Komenskega ulica 34

Filatelistom naznanjam, da sem otvoril trgovino z znamkami Dobavljam Bosno, Jugoslavijo, Balkan, Evrope po manjkajočih najceneje L OSWALD, Prevalje.

Popolnoma suha, zdrava BUKOVA DRVA v polenah, zažgana ali pa razcepljena, dostavlja tu di na dom

»ARBOR«, d. d. Ljubljana, Dunajska c. 51 Telefon št. 2516.

Kupujemo staro lito železo v vsaki množini Ponudbe z navedbo najnižje cene na STROJNE TOVARNE IN LIVARNE, D. D. — LJUBLJANA. Najboljše in najcenejše si nabavite vsa moška, fantovska in dečja oblačila, kakor tudi srajce, rokavice, nogavice, kravate, naramnice, dežnike POZOR! v novotvorjeni detajlni trgovini konfekc. industrije Josip Ivančič, Ljubljana, Dunajska c. 7 Največja zaloga češkega in angleškega sukna! Prvovrstni modni atelje za gospode Selenburgova ulica št. 1 (dvorišče, levo).

RADIO-AVTO akumulatorske BATERIJE po konkurenčnih cenah izdeluje in popravlja »Vatra« MARIBOR, Stressmayer eva ul ca 3

DIJAKOM ZA BOŽIČ MLADI KEMIK SPISAL M. PREZELJ Kratak, lahko umljiv opis enostavnih poskusov, s katerimi se bo dijak igraje učil kemije. Elegantly opremljena knjiga veja v platnu Din 42— JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Razglas. Po določilih čl. 50., 51. in 82. uredbe o zatiranju nalezljivih bolezni, izdane na podlagi čl. 180. lin. zakona za l. 1927.—28., razglašene v Uradnem listu št. 109 z dne 26. oktobra 1927, se morajo dati obvezno pregledati glede očprte tuberkuloze in morajo predložiti dokaze, da ne bolujejo za njo: 1. Dojilje, ki stopajo v službo; 2. vsi delavci, ki obdelujejo živilske potrebščine (v mesnicah, kruharnah, pekarnah, goslinah, hotelih, kavarnah, slaščičarnah itd.); 3. vsi mlekarji in njih domačini. Ti morajo predložiti tudi potrdilo o zdravju molznih krav; 4. vsi delavci v brivnicah; 5. rodbine, ki sprejemajo v stanovanje in na hrano tuje otroke (dijake), morajo predložiti dokaz, da ni nihče izmed domačinov bolan za tuberkulozo; 6. osebe, ki se postavljajo pri otroških napravah. Potrdila o pregledih izdajajo brezplačno mestni, občinski in sreski zdravniki, okrožni uradi za zavarovanje delavcev; potrdila se morajo obnoviti vsakih 6 mesecev. Uslužbenci, člani bolniških bolnic (OUZD) dobe taka potrdila pri svojih pristojnih zdravnikih. Nihče se ne sme zaposliti brez teh listin. Mlekarji si morajo sami pribaviti od veterinarja potrdilo o zdravju molznih krav. Mestni fizikat bo počenši z novim letom ob pregledih ugotovil, če imajo gori navedene osebe ta potrdila ali ne. Kdor prekrši te predpise, se kaznuje v denarju do 5000 Din ali z zaporom do enega meseca, kolikor ne bi bil odgovoren po kazenskem zakonu. MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI, dne 14. decembra 1927. Vlado komisar: Mencinger I. r.

Sir H. Rider Haggard: Kleopatra, egiptovska kraljica. Počasi so minevale ure v tišini templja. Naposled so se odprla vrata in vstopil je moj oče Amenemhet, veliki duhoven, oblečen v bela oblačila, in vodil za roko duhovna boginja Izide. Ker se je bil namreč poročil, se ni sam podajal v misterije svete boginje. Vstal sem in stal ponižno pred njima. »Ali si pripravljen?« je rekel duhoven in vzdignil svetilko, ki jo je imel v roki, tako da mi je njena svetloba razsvetljevala obraz. »O izvoljenec, ali si pripravljen gledati iz obličja v obličje glorio boginje?« »Pripravljen sem,« sem odgovoril. »Dobro pomisli,« je rekel iznova s slovesnim glasom, »to ni malenkost. Ako hočeš izpolniti to svojo poslednjo željo, vedi, kraljevi Harmakis, da moraš baš v tej noči za nekoliko časa umreti v mesu, ta čas, ko boš gledal duhovne stvari. In ako umrješ in se v tvojem sreju najde kako zlo, gorje ti, Harmakis, ko prideš naposled pred njo, zakaj diš življenja ne bo več vstopil skozi vrata tvojih ust, tvoje telo bo popolnoma poginilo; kaj pa se zgodi z ostalim tvojim torej v resnici čist in brez vsake grešne misli? Ali si torej v resnici čist in brez vsake grešne misli? Ali si pripravljen biti vzeti k prsim nje, ki je bila, ki je in bo, in v vseh rečeh storiti njeno sveto voljo, pregnati vsako misel na pozemske ženske za nje, če ti tako ukaže, in vedno delovati za njeno slavo, dokler naposled tvoje življenje ne odide k njenemu večnemu življenju?« »Sem,« sem odgovoril; »vodi me dalje.« »V redu je,« je rekel duhoven. »Plemeniti Amenemhet, sama greva odod.« »Zdravstvuj, sin moj,« je rekel moj oče; »bodi

močan in bodi zmagovalen med duševnimi stvarmi kakor boš zmagovalen nad pozemskimi stvarmi. Oni, ki hoče v resnici vladati svet, se mora najprej vzdigniti nad svet. Mora biti eden z bogom, ker samo tako bo doznal skrivnosti božanstva. Ampak pazi se! Mnogo zahtevajo bogovi od njih, ki se držejo stopiti v krog njihovega božanstva. Ako se obrnejo od njega, bodo sojeni po stroji postavi in bičani s hujšim bičem; kakršna je namreč njihova slava, taka je tudi njihova sramota. Zavoljo tega naredi svoje srce močno, kraljevski Harmakis! In ko boš spel po potih noči in stopil v najsvetejše, pomni, da se bodo od njega, kateremu so bili dani veliki darovi, veliki darovi tudi zopet zahtevali. Sedaj pa — ako je tvoj duh v resnici pripravljen — pojdi, kamor meni še ni dano, da bi ti sledil. Zdravstvuj! Ko je moje srce pretehtalo te pomenljive besede, sem zja trenutek omahoval; saj sem lahko. Toda mene je prevečala želja, da bi odšel v družbo svetih božanstev in zavedal sem se, da v meni ni zlobe, in sem želel storiti samo ono, kar je pravično. Ker sem bil s tolikim naporom potegnil vrvice loka prav do svojih ušes, sem bil zavoljo tega voljan sprožiti puščico. »Vodi me naprej,« sem zaklical z glasnim glasom; »vodi naprej, sveti duhoven! Jaz ti sledim!« In odšla sva. Šesto poglavje. Vpeljanje Harmakisa v skrivnosti. — Njegovi prividi. — Kako je odšel v mesto, ki je na kraju smrti — izjave boginja Izide. Molče sva odšla v svetišče boginje Izide. Bilo je temno in prazno, samo slabotna luč iz svetilke je medlo svetila po stenah z rezbarijami, kjer je sveta boginja v stotero podobah došla svojega svetega otroka. Duhoven je zaprl vrata in jih zapahnil. »Se enkrat vprašam,« je rekel, »ali si pripravljen, Harmakis?«

»Se enkrat povem,« sem odgovoril, »pripravljen sem.« Nato ni več izpregovoril, pač pa je vzdignil roke v molitvi in me peljal do sredine svetlišča ter z urno kretnjo ugasnil svetilko. »Poglej predse, Harmakis!« je zaklical; in njegov glas je donel votlo v tem svečanem kraju. Gledal sem, vendar nisem videl nihesar. Samo od vdobine, ki se je nahajala visoko v temi, kjer je skrito sveto znamenje boginje, na katero jih sme le malo gledati, je prihajal nek glas kakor glas roštajočih protov sistra.* In ko sem v strahu poslušal, sem videl orise svetega znamenja začrtane na temini zraka koor da bi bili ognjeni. Viselo mi je nad glavo in hkratu roštalo. Ko pa se je zasukalo, sem razločno videl obličje matere Izide, ki je vrezano na eni strani ter pomeni neskončno rojstvo, in obličje njene svete sestre Neftis, ki je vrezano na drugi strani ter pomeni konec vsega rojstva v smrti. Počasi se je obrnilo in je nihalo, kakor da bi kak tajnosten plesalec stopal po zraku nad menoj in ga v roki stresal. Naposled pa je svetloba izginila in roštanje prenehalo. Tedajci se je na koncu izbe nenadoma zasvetilo in v tisti blede svetlobi sem gledal sliko za rečko. Videl sem starodavno reko Nil, ki se je valila po puščavah proti morju. Na bregovih ni bilo ljudi, sploh nobenega znaka o ljudeh, tudi ne templjev bogov. Samo divje ptice so se gibale po samotnem obličju Sikorja in orjaške živali so bredle in se valjale po njegovih vodah. Veličastno je tonilo solnce za Libijsko puščavo in rdečilo vodo; gore so kipele proti tihotnemu nebu, ampak v gorah, puščavi, rekli, nikjer ni bilo videti znamenja človeškega življenja. Tedaj sem vedel, da sem videl svet, kakršen je bil, preden je človek hodil po zemlji, in moja duša je obšla groza zavoljo njene samotnosti. * Sistrum je godbeno orodje, posebno sveto izidi; oblika in protja sistra je imelo mističen pomen.

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 23 zvezek. A. Sheehin, Nurling, Povest irskega dekleta, 24 Din, vez 32 Din — 24 zvezek: A. Marby, Hanka, Ljudski srbi, 22 Din, vez 22 Din — 25 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 26 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 27 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 28 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 29 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 30 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 31 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 32 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 33 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 34 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 35 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 36 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 37 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 38 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 39 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 40 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 41 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 42 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 43 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 44 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 45 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 46 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 47 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 48 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 49 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 50 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 51 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 52 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 53 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 54 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 55 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 56 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 57 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 58 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 59 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 60 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 61 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 62 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 63 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 64 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 65 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 66 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 67 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 68 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 69 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din, vez 10 Din — 70 zvezek: Haggard, Hči resarja Mooranne, 10 Din,

Hektografični aparati, zvitki, masa, črnilo, trakovi se dobé vedno po konkurenčnih cenah pri **LUD. BARAGA, LJUBLJANA** SELENBURGOVA UL. 6/I. Telefon šte. 298 C

KOLEDAR

Jugoslov. kmetске zveze

za leto 1928. je izšel!

Pišite ponj na naslov: »Jugosl. Kmetске zveza«, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Koledar ima žepno obliko. Vezava močna. Cena 10. — Din.

Otvoril sem delikateso

Pri turistu **K. Jarc** Pri turistu
na Dunajski cesti št. 7

Turistovski provijant na drobno in debelo
Priznana prvovrstne kranjske klobase
Cene konkurenčne

Iščemo skladiščne sode

v velikosti 20, 30 in 40 hektolitrov. Sodi so lahko rabljeni, toda biti morajo v brezhibnem stanju iz dobrega hrastovega lesa. Ponudbe na „Publicitas“ d. d. Zagreb. Gunduličeva ulica 11 pod
Za 14.556.

Božična in Novoletna darila

se brez dvoma najbolje kupi

»PRI NIZKI CENI«

Ignac Žargi

Ljubljana, Sv. Petra c. 3 in 11

Velika izbira volnen. jopic, puloverjev, bluz, raznega perila, nogavic, rokavic, kravat itd., priporoča
po izredno nizkih cenah

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da nas je naš ljubljani soprog, oče, brat, stric, svak itd., gospod

JOSIP DEKLEVA

preglednik fin. kontrole v p.

po dolgi, mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, na svoj 53. rojstni dan 20. t. m. ob 1/2 1. uri za vedno zapustil.

Pogreb pokojnega se vrši 22. t. m. ob 1/2 16. uri iz mrtvašnice Magdalenskega pokopališča na Pobrežju.

Maribor, dne 20. decembra 1927.

Globoko žalujoča soproga Minka, sin Drago, sestri Fani in Ivanka, družine Ule in Merhar.

Kreditna zadruga detajlnih trgovcev

F. Z. Z. O. Z.

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 7, I. nadstropje.

Nabave brez gotovine

Odplačevanje na obroke

V današnjih težkih časih ima marsikateri resne skrbi kako bi spravil v ravnotežje svoje mesečne prejemke z izdatki. Najtežje je nabavljati predmete, katerih vrednost presega višino mesečnih dohodkov, in je v tem slučaju navadno potrebno prositi trgovca, da dovoli odplačilo na obroke. Da se kupcu olajša ta gotovo neprijetna pot i da mu se da možnost nabaviti si potrebne stvari če nima trenutno gotovine so ljubljanski detajlni trgovci ustanovili

lastno kreditno zadrugo, ki dovoljuje potrebne kredite hitro in diskretno.

Zadruga sama nima nobenih zalog blaga, ona daje interesentom le za nakup potrebni kredit. Ako je ta kredit od strani načelstva dovoljen, zadruga izroči prosilcu

blagovne nakaznice

s katerimi isti poljubno kupuje in plača

skoraj v vseh ljubljanskih trgovinah,

ki so včlanjene pri zadrugi.

Ako si hočete torej kaj nabaviti, ako hočete komu kaj podariti, pridite k nam, da se dogovorimo glede odplačevanja in da Vam izročimo nakaznice s katerimi boste lahko plačali, kot z gotovim denarjem. Na ta način si lahko nabavite:

obleke, čevlje, klobuke, krzna, kuhinjsko opremo, železino, pohištvo, manufakturno in modno blago, perilo, galanterijo, steklo in porcelan, fotoaparate, gramofone, knjige in muzikalije, kolesa, otroške vozičke, pisar, potrebščine, pisalne in šivalne stroje, radio itd.

Naša zadruga je v prvi vrsti namenjena zasebnikom, priporoča se pa tudi manjšim trgovcem in obrtnikom. Vprašanja iz province rešujemo z obratno pošto.

Prospekti, sezname včlanjenih trgovin, pogoji in vsa pojasnila radevolje na razpolago.

Načelnivo.

Mlado lice

lahko ohranite do pozne starosti, ako ste za to skrbeli, predno je lice začelo veneti. — Mladeniško svežino je treba čuvati, dokler ne mine. Rabite za nego Vašega telesa, Vasega lica, Vaših rok in Vaših las:

I. FELLERJEVO PRAVO KAVKAŠKO POMADO ZA VARSTVO LICA IN KOŽE. Vam izgleda gube in brazgotine, dea kožo gibko in nežno, briše sledove staranja, ustvarja mladost in lepoto. Iznenadilo Vas bo, s kakšno brzo no izginjajo sčinčne pege, kožne brazde, rudečilo nosa, mozolji, zaevavci in drugi vsako rstni nedostatki kože.

II. FELLERJEVO MOČNO POMADO ZA RAST LAS, katera preprečuje izpadanje las, prerano osivenje čisti lasne luskinе, dela lasе mehke, bujne ter pospešuje njih rast

Za poizkus 7 lon ka ene ali po 1 lonček od vsake Elsa-pomad z omotom in omotom vred za 38 Din

III. ELSA-MILO ZDRAVJA IN LEPOTE, katero ni samo parfimirano toaletno milo, temveč vsebuje v sebi tudi medicinsko preizkušane dobru delujoče sestavine, katere prodirajo v Vašo kožo in jo vzdržujejo zdravo, lepo, mlado in Vašo zunanost mladeniško svežo.

FELLERJEVA PRAVA MILA ZDRAVJA IN LEPOTE SO:

Elsa-lilijino mlečno milo

Elsa-rumenjkuvo milo

Elsa-glicerino milo

Elsa-boraks milo

Elsa-kaltranovo (šampon) milo

Elsa-milo za britje

Poizkusite jih! Nikdar ne boste rabili drugih mil!

Za poizkus 5 komad. Elsa-mila z omotom in potnično vred 52 Din

V vašem lastnem interesu je, da pošlite denar vnaprej, ker plačate po povzetju radi poštini stroškov 10 Lin več.

Naročila naslovite: asno: lekarnar

EUGEN V. FELLER. ŠTUBICA DONJA

Hrvatsko :: Eisstrg 134.

Klavirji in pianini

prvih svetovnih tvrdk, po znatno znižanih cenah vedno v zalogi. Odhajam tudi na obroke.

M. ROPAS, CELJE.

Vsa popravila in uglaševanje strokovnjaško.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam cenj, občinstvu, da sem i današnjim dnem otvoril v posebnem oddelku, po polnoma na novo urejeni z vsem komfortom

damsko frizerski salon.

Izvrševal bom po spec. izurjenih močeh vsi v to stroko spadajoča dela, kakor: striženje vsel frizur, ondulacijo, masažo lica z električnim val strok in solidno, vsled česar se za obilne aparati, manikiranje itd.

Vsa dela bom izvrševal strokovno in solidno, vsled česar se za obilne obisk priporoča

Ivan Dorčec salon za gospode in dame — LJUBLJANA, Dalmatinska nova ulica šte. 13 (poleg hotela »Štrukelj«).

Wiener Radioverlag,
Wien, I.,
Pestalozziggasse 6/7.

Neobhono potreben vsakemu radio-amaterju

Radiokoledar 1928 Cena Din 25.—

in **Radiozemljevid 1928** Cena Din 15.— „Radiowelt“

Prvovrstna

dalmatinska vina

čez ulico 1 Din ceneje — toči od 20. t. m. naprej GOSTILNA »PRI ŠTEFANU«.

ZAHVALA. Vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam stali ob strani ob boleznih in smrti našega dobrega očeta

ALOJZIJA ČRPIČA

orožniškega stražmojstra

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo. — Posebno zahvalo smo dolžni gg. orožn. častnikom, g. voj. kuratu in ostalemu orožništvu za zadnje spremstvo in za podarjeni venec.

Vsem skupaj: Bog plačaj!

Garčarevec pri Planini, 20 dec. 1927.

Žalujoči rodbini: ČRPIČ, ŽIGON.

Svinjske surove kože

plačamo:

prvovrstne (brez zarez in lukenj) po Din 18.— za kg
druge vrste domače kože " " 10.— " "
svinjske kože hrvaških prašičev " " 6.— " "

Sprejemajo se v našem centralnem skladišču na Dunajski cesti 23 pri Pollaku.

Tam se tudi prodajajo za Božič najboljši in najtrpežnejši

čevlji, usnje in drugo

po tovarniških cenah.

Tovarna usnja in čevljev

Carl Pollak d. d., Ljubljana

Inserirajte v „Slovencu“!

Tužnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je danes, dne 19. decembra 1927, mirno v Gospodu zaspal gospod

Josip Rakun

trgovec v Zagrebu

na svojem domu v Rečici ob Paki. — Pogreb se bo vršil v četrtek dne 22. decembra ob 1/2 10. uri iz hiše žalosti na domače župnijsko pokopališče v Šmartno ob Paki.

Celje, dne 19. decembra 1927.

Dr. Alojzij Rakun,

odvetnik v Celju, brat — v imenu vseh sorodnikov.

Grobovi se odpirajo na stečaj dihajoče v nebo — končano Tvoje je trpljenje, zdaj nam vrnite le telo.

Globoko žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je Vsemogočni poklical preljubelega soproga, očeta, starega očeta in strica, gospoda

Jurija Orovics

danes 20. decembra ob 4. uri zjutraj, v 61. letu starosti, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v boljše življenje. — Truplo dragega pokojnika bo v četrtek 22. t. m. ob 1/2 15. uri s kapele mest. pokopališča na mestno pokopališče v Pobrežju položeno k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek dne 23. t. m. ob 1/2 9. uri v franciškanski župni cerkvi v Mariboru.

Maribor-Makole, dne 20. decembra 1927.

MARIJA OROVICS, soproga.

Obitelji: OROVICS, MIKELIČ, POŠINGER in NIČ.